

Dijle-Zennebekken

Wateruitvoeringsprogramma 2025

Bekkenbestuur 11 juni 2025

Samen werken aan water

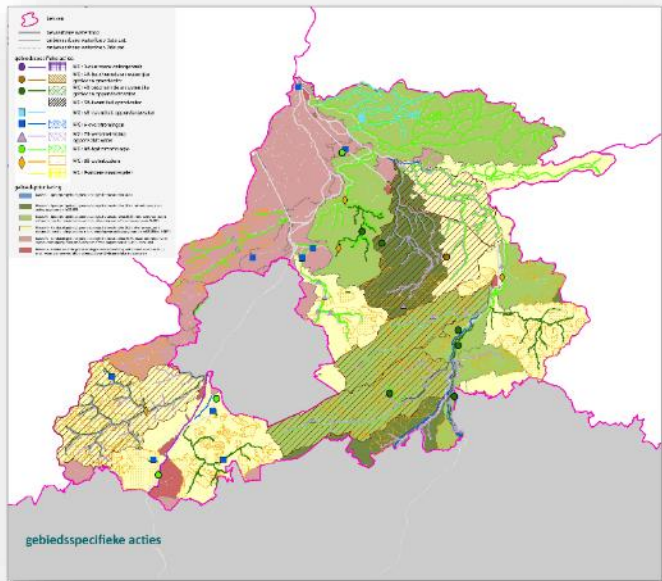
Integraal Waterbeleid
Dijle-Zennebekken

Met het **wateruitvoeringsprogramma** voor het **Dijle-Zennebekken** leggen de partners binnen het bekken de **prioritering** incl. **timing** vast voor de **uitvoering** van de **gebiedsspecifieke acties** die nodig zijn om in het bekken de waterkwaliteit en ecologie te verbeteren, de structuur van de waterlopen te herstellen, de overstromings- en droogteproblematiek aan te pakken en de waterbeleving te verhogen.

De uitvoering van het [actieprogramma van het bekken specifieke deel Dijle-Zennebekken van de stroomgebiedbeheerplannen 2022-2027](#) vormt de basis van het uitvoeringsprogramma aangevuld met andere acties en projecten die bijdragen aan de te halen toestand.

Naast de gebiedsspecifieke acties is het belangrijk dat ook de [generieke acties \(Vlaams deel 2022-2027\)](#) uit de stroomgebiedbeheerplannen 2022-2027 uitvoering krijgen. Zij leveren immers een belangrijke bijdrage aan het halen van de doelstellingen.

Figuur 1: [locatie gebiedsspecifieke acties opgenomen in het bekken specifieke deel Dijle-Zennebekken van de stroomgebiedbeheerplannen 2022-2027](#)

Per gebied in het bekken hebben de partners samen de te halen **doelstellingen** uitgeschreven alsook het **engagement** dat ze aangaan om bij te dragen aan het halen van die doelstellingen. Bij de verschillende initiatieven (acties/projecten) is een stand van zaken en planning opgenomen. Indien van toepassing zijn ook de knelpunten/drempels weergegeven die de realisatie van de actie of het project bemoeilijken of in de weg staan.

IJse	3
Laan.....	8
Dijle opwaarts Leuven en Nethen	11
Voer	14
Weesbeek-Leibeek-Laaibeek.....	16
Vrouwvliet.....	20
Barebeek	24
Vunt	28
Zuunbeek	30
Laak.....	32
Woluwe.....	34
Bevaarbare Dijle en Sigmagebieden	38
Zenne-Maalbeek-Aabeek	42
Dijle van Leuven tot Werchter	47
Molenbeek-Parkbeek.....	49
Zenne ten zuiden van BHG.....	53
Molenbeek-Hallerbosbeken.....	58
Neerpedebeek-Kleine Maalbeek.....	62
Kanalen	63

IJse

DE TOESTAND DIE WE WILLEN BEREIKEN

waterkwaliteit

De IJse is een speerpuntgebied klasse 3. Het gebied heeft enkel nog natuurlijk herstel nodig om na 2027 de goede ecologische toestand te kunnen bereiken.

wateroverlast

De IJsevallei is vooral gevoelig aan pluviale overstromingen omwille van het sterk uitgesproken reliëf. Erosiebestrijding is hier dan ook zeer belangrijk.

watertekort

Net als bij vele andere waterlopen in Vlaanderen, merken we ook bij de IJse een significante daling van het waterpeil in droge zomers. Ook de grondwaterpeilen vertonen een geleidelijke continue daling van 1 tot 1.5m over de voorbije 15 jaar. Inzetten op bronmaatregelen is hier dus essentieel!

waterbeleving

Onder andere in Overijse werden de voorbije jaren in het centrum al verschillende delen van de IJse opnieuw opengelegd, wat de IJse opnieuw dichterbij de mensen brengt. Ook in de lopende landinrichtingsprojecten wordt sterk ingezet op waterbeleving en recreatie langs de waterloop.

Meer info: bekken specifiek deel Dijle-Zennebekken

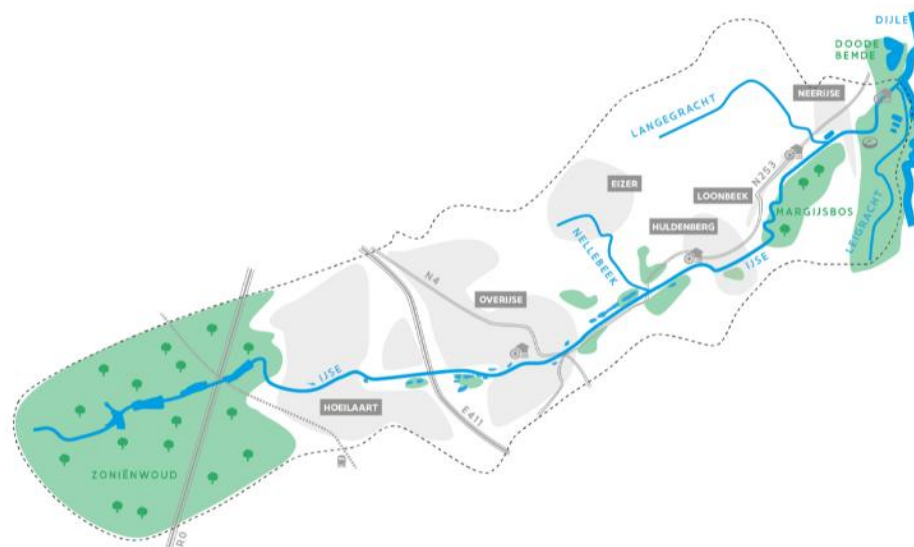
SAMEN WERKEN WE AAN WATER

Sinds 2015 organiseert het bekkensecretariaat van het Dijle-Zennebekken het integraal project IJse. Op regelmatige basis komen de verschillende partners samen om informatie uit te wisselen over hun projecten in de vallei van de IJse, te zoeken naar win-wins en te kijken welke projecten nog nodig zijn om de goede toestand te bereiken voor de IJse.

De partners in het integraal project IJse zijn de gemeenten Hoeilaart, Overijse, en Huldenberg, de provincie Vlaams-Brabant, de Vlaamse Milieumaatschappij, de Vlaamse Landmaatschappij, het Agentschap voor Natuur en Bos, het Departement Landbouw en Visserij, het Agentschap Wegen en Verkeer, het regionaal landschap Dijleland, Natuurpunt, Boerenbond, Aquafin, Fluvius en de strategische projecten Horizon+ en Walden.

Meer info: bekkenwebsite Dijle-Zennebekken en bekken specifiek deel Dijle-Zennebekken

HET ENGAGEMENT VAN DE PARTNERS

In kader van [het landinrichtingsproject IJsevallei](#) werken de Vlaamse Landmaatschappij en de betrokken partners op verschillende plaatsen in Hoeilaart en Overijse aan een betere structuurkwaliteit voor de IJse en haar zijlopen ([8A E 0332](#)).

De projecten van het eerste uitvoeringsdossier zijn ondertussen zo goed als afgerond. Alle werken in en rond het Kasteelpark Isque, onder andere openleggen van een deel van de IJse, zijn uitgevoerd. Op 21 april 2024 werd het kasteelpark Isque feestelijk geopend. De Nellebeek, een zijloop van de IJse, werd ter hoogte van Lindaal in 2023 ecologisch heringericht. Over een afstand van ruim 300m werden de betonelementen in de beek verwijderd. Er wordt momenteel ook gekeken wat de mogelijkheden zijn voor ecologisch herstel van de Nellebeek net afwaarts hiervan, langs de Ketelheide. Het is de bedoeling hier een deel van de Nellebeek opnieuw open te leggen. De studie hiervoor loopt.

Aan de Meeuwenlaan en de Zwanenlaan in Overijse werden grote oppervlaktes asfalt verwijderd. Zo trekt het regenwater opnieuw in de grond en wordt het grondwater terug aangevuld ([5A A 0011](#)). Dit zijn belangrijke maatregelen in de strijd tegen droogte en klimaatsverandering. Deze zone aan de Meeuwenlaan zal zich de komende jaren verder ontwikkelen tot broekbos, net zoals de omringende bossen. Aan de Zwanenlaan heeft de ontharde oppervlakte zich ontwikkeld tot natuur.

De tweede fase van het landinrichtingsproject, de uitbreiding van het natuurgebied Ten Trappen, gaat ook richting uitvoering. Dit gebied bevindt zich langs de E411 ter hoogte van de Jozef Kumpsstraat, op de grens van de gemeenten Hoeilaart en Overijse. De gemeenten Overijse en Hoeilaart, Natuurpunt, ANB, de provincie Vlaams-Brabant en VLM werken hier samen aan. In het gebied bevinden zich verschillende vijvers, vroegere viskweekvijvers. In een eerste fase zal het slib van twee vijvers op grondgebied van Hoeilaart geruimd worden. Deze werken zijn gepland na de zomer in 2025. Het slib dat al jaren in de vijvers zit, zorgt voor een achteruitgang van de waterkwaliteit. Vissen en amfibieën hebben weinig water. Gaat het slib niet weg, dan volgt een natuurlijk proces en gaat de vijver over in een moerasbos. Voor de vijvers ten noorden van de IJse werd ervoor gekozen om dit proces niet tegen te gaan. Over tientallen jaren ontstaat hier een moerasbos.

Voor de tweede fase is de aanbesteding gepland voor deze zomer, zodat de werken kunnen starten in het najaar. Het technisch ontwerp hiervoor is af, en de omgevingsvergunning is goedgekeurd. De IJse kronkelt door dit gebied. Om wandelaars toegang te geven tot het uitgebreide natuurgebied zullen er drie bruggen en onverharde bospaden worden aangelegd. Er wordt op gelet dat deze wandelpaden zo weinig mogelijk verstoring veroorzaken. Zo wordt bijvoorbeeld het centrale deel van het gebied gevrijwaard. Er worden ook geen paden langs de beek voorzien om vrije ontwikkeling van de beek niet te hypothekeren. Aan de Molenstraat zal een ontmoetingspunt worden voorzien. Als wandelaar zal je vogels kunnen spotten aan de vogelkijkwand of uitkijken over het gebied op een uitkijkpunt.

Vijver in het natuurgebied Ten Trappen (© VLM)

Aan de overzijde van de E411 ligt het natuurgebied Paardenwater. Daar werd een fiets- en wandelverbinding tussen de Frans Verbeekstraat (Overijse) en Paardenwater (Hoeilaart) aangelegd. Het pad is vanaf nu toegankelijk voor publiek. De bestaande draadafsluiting werd weggehaald. In de plaats staan takkenrillen waarvoor hazelaars in hakhout werden gezet.

Het nieuwe fiets- en wandelpad tussen Paardewater en Frans Verbeekstraat (© VLM)

En er staat nog meer op de planning in landinrichting IJsevallei... Voor de zone rond het natuurgebied IJsebroeken en de hermeandering van de IJse en Nellebeek ([8A E 0332](#)) stelde VLM begin 2024 een studiebureau aan om de technische plannen op te maken. De studie onderzoekt de mogelijkheid om de IJse te laten hermeanderen in de huidige vijvers van het natuurgebied IJsebroeken. Op die manier zal de valleistructuur terug hersteld worden naar beemden, rietmoeras en broekbos. Aan Kaalheide zal een plan worden opgemaakt voor het openleggen van de Nellebeek (zie hoger). Voor de opvolging van deze studie richtte de VLM een stuurgroep op met vertegenwoordigers van het gemeentebestuur, de betrokken administraties en belanghebbenden.

➡ Landinrichting OVID

Ook op het grondgebied van de gemeente Huldenberg voorziet de Vlaamse Landmaatschappij verschillende maatregelen om de kwaliteit van de IJse nog verder te verbeteren. Het [landinrichtingsplan OVID](#) (Over Voer, IJse en Dijle) werd in oktober 2023 definitief goedgekeurd. Voor de eerste twee uitvoeringsdossiers loopt momenteel de omgevingsvergunningaanvraag.

Een eerste uitvoeringsdossier is de herinrichting van de IJse aan de Kamstraat. De IJse krijgt hier meer ruimte en wordt natuurlijker ingericht ([4B E 0350](#)). Via een soort van trappen wordt ook het contact met de IJse verhoogd.

Een tweede uitvoeringsdossier gaat over de IJse ter hoogte van de Doode Bemde. De IJse heeft hier weinig ruimte voor natuurlijke ontwikkeling. Door het weghalen van de oeverbeschoeiing en het verleggen van het wandelpad, dat nu tegen de IJse ligt, krijgt de IJse weer meer ruimte.

In het [landinrichtingsplan OVID](#) zijn nog meer maatregelen voorzien om de structuurkwaliteit van de IJse te verbeteren ([4B E 0350](#)). Ook voor de erosieproblematiek in het afstroomgebied van de Langegracht ([8B A 0126](#)) wordt hierin een oplossing gezocht. Ook de andere deelprojecten worden de volgende jaren verder uitgewerkt.

➡ Terug naar de Bron

In het gebied van de Brabantse wouden komen, door de specifieke geologische omstandigheden, veel bronnen voor. Helaas zijn veel van die bronnen doorheen de jaren verdwenen of aangesloten op de riolering. Met het oog op de klimaatverandering is het echter belangrijk dat dit waardevolle bronwater niet zomaar verloren gaat. De strategische projecten Walden en Horizon+ willen dan ook inzetten op het herwaarderen van deze bronnen in hun projectgebied ([5A A 0011](#)). In het traject 'Terug naar de Bron' worden de inventarisatie van bronnen verder uitgewerkt, het juridisch kader rond bronnen in beeld gebracht en suggesties aangereikt in functie van het beschermen en herwaarderen ervan en een code van goede praktijk gekoppeld aan een actieplan opgesteld. Dit project werd begin 2023 opgestart binnen de open oproep Lokale Open Ruimte Trajecten van de provincie Vlaams-Brabant. De provincie Vlaams-Brabant, De Watergroep, VMM, Nationaal Park Brabantse Wouden, Coördinatie Zenne en de gemeenten Leuven, Bertem, Oud-Heverlee, Huldenberg, Overijse en Hoeilaart zijn hier aan zet.

Op zondag 15 september 2024 werd een infomoment georganiseerd in Neerijse om het project bekend te maken bij het ruime publiek. Mensen kunnen bronnen of verhalen over bronnen ingeven via de website [Terug naar de bron](#). Om meer mensen te informeren en aan te zetten bronnen te inventariseren, werden in oktober en november 2024 nog twee infoavonden georganiseerd. Eind 2024 werden ook 3 Sponsdagen georganiseerd, waarbij met de partners van het project en een ruimere groep actoren kennis en ideeën werden uitgewisseld over de verschillende onderdelen van het project. De Vlaamse

Milieumaatschappij zal voor 100 van de geïnventariseerde bronnen de waterkwaliteit bepalen.

Infomoment Terug naar de Bron in Neerijse (© provincie Vlaams-Brabant)

(Her)bronnen in de Brabantse Wouden

In de lokale gebiedsdeal droogte '[\(Her\)bronnen in de Brabantse wouden](#)', getrokken vanuit het strategisch project Walden, is het dan de bedoeling een aantal bronnen effectief af te koppelen van de riolering, terug in het landschap te brengen en op te waarderen (actie [5A A 0011](#)). Voor het gebied van de IJse gaat het om de bron op het [Gemeenteplein in Huldenberg](#) en de bronnen in de Beekstraat in Neerijse. Voor beide projecten stelde de gemeente Huldenberg een ontwerper aan via de Oproep aan Geïnteresseerden van de Vlaamse Bouwmeester. Het team Kollektif-Plusoffice-ARA kwam als winnaar uit de bus. In samenwerking met de betrokken actoren en de bewoners werden deze ontwerpen verder uitgewerkt en verfijnd.

Toekomstbeeld van het Gemeenteplein in Huldenberg (© gemeente Huldenberg)

De herinrichting van het Gemeenteplein wordt gecombineerd met rioleringswerken (project 22344 Optimalisatie collector IJse), waarbij de bestaande riolering geoptimaliseerd wordt en vervangen wordt door een gescheiden rioleringsstelsel. Deze werken zijn eind oktober 2024 gestart, en zijn waarschijnlijk midden mei 2025 afgerond. Daarna kan aan de ontharding en vergroening van het Gemeenteplein begonnen worden. Op het plein wordt de verharding verwijderd en vervangen door groenvakken. Het water van de bron centraal op het plein gaat niet meer naar de riolering, maar zal uit de pomp in een waterlabyrint stromen. Vandaar zal het bronwater ondergronds naar een ondiep gootje rond het centrale plein lopen. Daarna loopt het bronwater verder naar een groene waterbufferzone aan de oevers van de IJse, waar ook zal kunnen gespeeld worden. Zo wordt ook het contact met de IJse verbeterd.

Andere deelprojecten zijn de bron Pier Slot in de Dijlevallei en 2 bronlopen in Terlanen in het gebied van de Laan. Dit project wordt getrokken door de strategische projecten Walden en Horizon+, samen met Regionaal Landschap Dijleland.

🔄 Saneren van de verontreiniging door gecontamineerd afspoelwater van autowegen in de IJse

De IJse wordt doorkruist door verschillende grote verkeersaders, zoals de R0 en de E411. Het afspoelwater van deze wegen, dat veel vervuiling bevat, komt momenteel op deze plaatsen nog rechtstreeks in de IJse terecht. Voor beide locaties wordt aan oplossingen gewerkt ([7B H 0014](#)). Voor het kruispunt met de R0, aan de Koningsvijvers, staat het project het verste. Hier werd een samenwerkingsovereenkomst afgesloten tussen VMM, AWV, ANB en de provincie Vlaams-Brabant om het knelpunt aan te pakken. Naast het afspoelend wegwater zal ook het water van de spoorweg en het afvalwater van het bosmuseum, dat nu ook nog in de IJse terecht komt, aangepakt worden. De vijver net afwaarts de R0, vijver 5, zal hiervoor heringericht worden. Het vervuilde slib wordt afgevoerd. Er wordt een dwarsdijk voorzien. Een deel van de vijver zal fungeren als sedimentvang, een deel als zuiveringsfilter. Het te zuiveren water wordt gescheiden van het zuivere IJsewater.

Vijver 5 van de Koningsvijvers, met op de achtergrond de spoorweg en de R0

De omgevingsvergunning voor dit project werd toegekend. Het bestek werd gegund en de werken zullen begin augustus 2025 starten.

Voor de kruising van de IJse en de E411 ter hoogte van de Frans Verbeekstraat werd al een voorontwerp opgemaakt. Agentschap Wegen en Verkeer stelde een studiebureau aan voor

de opmaak van het technisch ontwerp. Dit stond even on hold vanwege de nodige grondverruiging. Goede nieuws is dat AWV de nodige terreinen nu in eigendom heeft. Verwacht wordt dat de studie in het najaar 2025 opnieuw opstart, nadat de geotechnische onderzoeken zijn afgerond.

Ook het bufferbekken bij de Esdoornenlaan wordt bekeken door VMM samen met AWV, Aquafin en de gemeente Overijse (foto). VMM lanceerde hier een technisch ontwerp om ook hier een oplossing te vinden om het wegwater te zuiveren voordat het verder richting IJse gestuurd wordt. Aquafin wil dit bekken immers op korte termijn afkoppelen. De buffercapaciteit van het bekken lijkt onderbenut. Het bekken is de laatste 30 jaar niet geruimd. Het is 8 meter diep en bevat 1,85 m slib. Samen bekijken we hoe we de buffercapaciteit kunnen optimaliseren en het toekomstige wegwater kunnen zuiveren voor het in de IJse komt. De eerste stap is een ruiming van het bekken. Dit zal nog voor de zomer van 2025 plaatsvinden. Daarna zal het studiebureau het technisch ontwerp verder uitwerken.

Het bekken aan de Esdoornenlaan

🔄 Integraal project IJse

In 2024 werd de [website voor de IJse](#) gelanceerd. Op deze website worden de verschillende projecten die lopen of gepland zijn rond de IJse gebundeld, en wordt een overzicht gegeven van de knelpunten die er nog zijn om van de IJse een gezond en robuust watersysteem te maken. Om dit alles nog duidelijker en aanschouwelijker weer te geven, werd ook een filmpje gemaakt over de IJse. Dit filmpje kreeg zijn première op de Dijle-Zennedag in november.

Laan

DE TOESTAND DIE WE WILLEN BEREIKEN

waterkwaliteit

De Laan is een speerpuntgebied klasse 2. Het gebied heeft de goede ecologische toestand bereikt in 2027.

wateroverlast

In de vallei zelf komt hier heel weinig bewoning voor, wat tot een laag overstromingsrisico leidt. Op bepaalde zones kan er wel overlast optreden door afstromend water. Verder inzetten op erosiebestrijding heeft hiervoor ook een meerwaarde.

watertekort

In de zomer vallen zijloopjes vaak droog. Inzetten op infiltratie en water ophouden in de bovenstroomse delen is dus relevant, zoals in de meeste andere gebieden.

waterbeleving

De Laan stroomt in Vlaanderen grotendeels door natuurgebied. Buiten zachte recreatie zoals wandelen is verder inzetten op recreatie op en langs de Laan dus niet echt aan de orde.

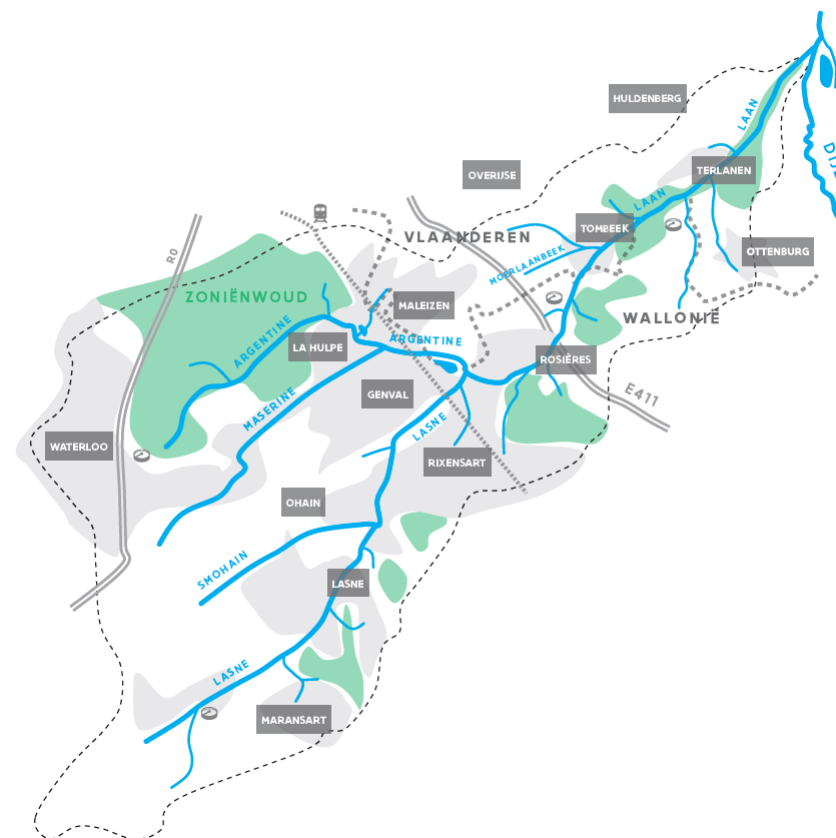
Meer info: bekken specifiek deel Dijle-Zennebekken

SAMEN WERKEN WE AAN WATER

De Laan ontspringt in Wallonië en stroomt ter hoogte van Tombeek (Overijse) Vlaanderen binnen. Om de goede ecologische en kwantitatieve toestand voor de Laan te behalen, is dan ook overleg en samenwerking met de Waalse collega's nodig. Hiervoor loopt al vele jaren een GOW Dijle-Gete en sinds 2016 meer specifiek ook een IWP Laan.

Meer info: bekkenwebsite Dijle-Zennebekken en bekken specifiek deel Dijle-Zennebekken

HET ENGAGEMENT VAN DE PARTNERS

➡ Naar een zuivere Moerlaanbeek

De Moerlaanbeek, een zijloop van de Laan, wordt ter hoogte van de bronzone voornamelijk gevoed door niet gezuiverd wegwater van de E411. Het wegwater loopt door een bekken, maar dit is volledig dicht geslibd en werkt niet meer optimaal. Het Agentschap Wegen en Verkeer kijkt momenteel of dit bekken kan geruimd worden zodat het terug efficiënter het afstromend water kan zuiveren. De Vlaamse Milieumaatschappij kan daarna kijken of het effluentwater dan van voldoende kwaliteit is. Het bestek voor de nodige ruiming is gegund, en er werd een eerste keer op terrein gegaan. We verwachten dat de Moerlaanbeek dit najaar in 2025 geruimd wordt, na het broedseizoen.

Ook de structuurkwaliteit van de Moerlaanbeek is nog ondermaats. De bovenloop is voorzien van betonnen U-elementen. Deze verhinderen infiltratie en zorgen voor een versnelde afvoer naar de Laan. Een verwijdering van deze betonelementen zou al een grote meerwaarde betekenen, maar dit kan pas uitgevoerd worden als het probleem met het vervuild wegwater is aangepakt.

De Moerlaanbeek

➡ Life Riparias- de drie Belgische gewesten bundelen de krachten in de strijd tegen invasieve uitheemse soorten

In [het Life-project Riparias](#) (Reaching Integrated and Prompt Action in Response to Invasive Alien Species) bundelen Wallonië, Vlaanderen en Brussel de krachten om invasieve uitheemse soorten in en rond rivieren en vijvers optimaal te beheeren. Ze krijgen hiervoor financiële ondersteuning vanuit het Europese Life-Programma. Het project startte begin 2021 en loopt 6 jaar. De focus ligt op de stroomgebieden van Dijle, Zenne en Mark (Denderbekken).

Het project zet in op een betere kennis over de verspreiding van de invasieve exoten en een vroegtijdige kennis over de aanwezigheid van deze soorten, onder andere door de ontwikkeling van een early alert tool (<https://alert.riparias.be/>). Een snelle en juiste herkenning van de soorten is cruciaal. Via vormingen en [duidelijke publicaties](#) draagt LIFE Riparias hier toe bij. De beste manieren om deze invasieve soorten te bestrijden, werden gebundeld in de gids '[Handleiding voor beste beheerpraktijken](#)'. Onder beste beheerpraktijken worden hier praktijken verstaan die een aanvaardbare mate van doeltreffendheid hebben bewezen en tegelijk realistisch en ethisch en wettelijk aanvaardbaar zijn.

In het voorjaar van 2023 kon na twee jaar van gegevensverzameling en kennisuitwisseling gestart worden met de bestrijding op het terrein. In Vlaanderen spitste het beheer zich in eerste instantie toe op reuzenbalsemien in de Laan en het opwaartse deel van de IJse. Het Waalse deel van de Laan werd in het verleden al vrij gemaakt van reuzenbalsemien. In 2024 werd verder gewerkt op de IJse 1ste categorie, het opwaartse deel van de Voer en een deel van de Dijle. De aangetaste delen van de waterlopen werden vrijgemaakt met de hand voor het beste resultaat. Intussen worden ook alle nieuwe waarnemingen nauw opgevolgd, zodat het mogelijk is om in prioritaire gebieden snel te reageren met beheermaatregelen.

Naast de waterlopen werden ook enkele vijvers die eigendom zijn van de Vlaamse overheid en die waren aangetast met waterteunisbloem en parelvederkruid, beheerd.

➡ Proud op je hakselhout

In het kader van de 'projectoproep Landbouw-Natuur: op zoek naar een win-win' (Departement Omgeving, Agentschap Landbouw en Zeevisserij, Vlaamse Landmaatschappij en Agentschap Natuur en Bos) wordt vanuit het Agentschap Landbouw en Zeevisserij een

subsidie van 20.000 euro toegekend aan Regionaal Landschap Dijleland vzw voor het uitvoeren van het project 'Proud op je hakselhout'. Het project richt zich op het **duurzaam beheer van houtkanten** en het **inwerken van bedrijfseigen houtsnippers in de bodem**. Het project beoogt enerzijds de **bodemkwaliteit te bevorderen** en de **landbouw robuuster** te maken tegen klimaatextremen. Daarnaast draagt het bij aan de productiviteit van landbouwgrond op lange termijn. Anderzijds zijn houtkanten essentieel voor het behoud van biodiversiteit in Vlaanderen. Ze vormen een geschikte habitat voor heel wat plant- en diersoorten, waaronder ook soorten die een nuttige rol spelen in de landbouw, zoals bestuivers en natuurlijke vijanden van plaaginsecten. Houtkanten spelen ook een belangrijke rol in het verhinderen van erosie en dragen bij aan de veerkracht van het landschap.

Het Regionaal Landschap Dijleland werkt voor dit project samen met de Bodemkundige Dienst van België. De partner landbouwers zijn landbouwers uit Huldenberg, Bierbeek en Kortenberg.

Dijle opwaarts Leuven en Nethen

DE TOESTAND DIE WE WILLEN BEREIKEN

waterkwaliteit

De Dijle opwaarts Leuven is een speerpuntgebied klasse 3. Het gebied heeft enkel nog natuurlijk herstel nodig om na 2027 de goede ecologische toestand te kunnen bereiken. De Nethen is een aandachtsgebied klasse 4. Het gebied heeft de goede ecologische toestand bereikt in 2033 (of erna van zodra natuurlijk herstel heeft plaatsgevonden).

wateroverlast

De Dijlevallei opwaarts Leuven vervult een [zeer belangrijke rol in de bescherming van de stad Leuven tegen wateroverlast](#). Het aantal woningen dat overstroomt in de vallei zelf is relatief beperkt. Op één plaats werden hiervoor al maatregelen genomen, op een andere wordt dit momenteel verder bekeken.

watertekort

Net als veel andere waterlopen, zakken ook de peilen van de Dijle sterk in periodes van droogte, en staan zijloopjes droog in de zomer.

waterbeleving

De natuurgebieden langs de Dijle zijn gebieden met een zeer hoge recreatiedruk, waar veel mensen komen wandelen, en in die beleving speelt de waterloop natuurlijk een belangrijke rol. Ook naar recreatie op het water zelf (kano- en kajakvaart) is hier veel vraag. Door de opmaak van het convenant enkele jaren geleden zijn er nu duidelijke afspraken over waar dit wel en niet kan, om de natuurwaarde van het gebied en de waterloop te kunnen verzekeren.

Meer info: bekkenspecifiek deel Dijle-Zennebekken (Dijle opwaarts Leuven) (Nethen)

SAMEN WERKEN WE AAN WATER

De Dijle en de Nethen stromen beiden vanuit Wallonië Vlaanderen binnen. De goede toestand voor deze waterlopen kan dan ook enkel bereikt worden door regelmatige afstemming en overleg met de Waalse collega's. Dit gebeurt in het GOW Dijle-Gete, en specifiek voor Dijle en Nethen, het IWP Dijle-Nethen.

Het strategisch project Walden brengt in dit gebied ook de verschillende partners bij elkaar.

Meer info: bekkenwebsite Dijle-Zennebekken en bekkenspecifiek deel Dijle-Zennebekken (Dijle opwaarts Leuven) (Nethen)

HET ENGAGEMENT VAN DE PARTNERS

Optimaliseren van de natuurlijke waterberging in Florival

De Dijlevallei ten zuiden van Leuven wordt al vele jaren ingezet als natuurlijk overstromingsgebied in perioden van hoog water om Leuven te beschermen tegen wateroverlast. Een goed recent voorbeeld hiervan zijn de overstromingen van juli 2021. Het is de bedoeling dat de hele vallei, met uitzondering van de bebouwde zones uiteraard, hierbij wordt ingeschakeld (actie [6 F 0322](#)). Zo wordt de overstroming gespreid over een zo groot mogelijke oppervlakte, waardoor het overstromingswater minder hoog komt en ook minder lang op een bepaalde plaats blijft staan. De voormalige vijvers van Florival liggen in de vallei, maar doordat de oevers van de Dijle hier nog versterkt en verhoogd waren, kon het Dijlewater moeilijk in het gebied stromen. De vijvers zijn eigendom van het Agentschap voor Natuur en Bos en de piste om ze terug watervoerend te maken werd verlaten. De Vlaamse Milieumaatschappij, de beheerder van de Dijle, en het Agentschap voor Natuur en Bos hebben bekeken hoe ze de Dijle hier terug vrij zijn gang konden laten gaan door het wegnemen van de oeversversterkingen. Hierdoor kan de Dijle terug in contact komen met zijn overstromingsvlakte en hier makkelijker overstromen. Tegelijk worden de grondwaterstanden in het gebied op peil gehouden en kan de natuurwaarde verhogen.

De nodige werken werden in de tweede helft van 2024 uitgevoerd. De Vlaamse Milieumaatschappij blijft ook de volgende jaren verder onderzoeken of er mogelijkheden zijn om de natuurlijke waterberging opwaarts Leuven nog beter te spreiden.

Saneren van het vismigratieknelpunt aan de molen van Sint-Joris-Weert

De Nethen is een zijrivier van de Dijle die slechts over een korte afstand op Vlaams grondgebied stroomt. Op dit Vlaamse deel komt wel een belangrijk vismigratieknelpunt voor, dat het onmogelijk maakt voor vissen om vanuit de Dijle de Nethen op te zwemmen, namelijk de molen in Sint-Joris-Weert. Binnen het kader van de dienstverlenersopdracht van VMM en de provincie Vlaams-Brabant wordt nu een voorontwerp opgemaakt om een oplossing voor dit knelpunt uit te werken. De molen wordt nog actief gebruikt om graan te malen, wat uiteraard een belangrijke randvoorwaarde is om mee rekening te houden.

De verschillende biologische kwaliteitselementen (waterplanten, macro-invertebraten en fyto-benthos) scoren reeds goed voor de Nethen. Enkel de visbestanden zijn nog ondermaats. Het wegwerken van dit afwaarts gelegen knelpunt is dus cruciaal om ook dit doel te halen. In Wallonië werd in oktober 2024 de zuiveringsinstallatie in Nèthen (Grez-Doiceau) officieel opgestart. Deze installatie zuivert het afvalwater van 2000 IE, en is de laatste van de drie zuiveringsinstallaties op de Nethen. Dit zal tot een verdere verbetering van de waterkwaliteit leiden. De provincie Waals-Brabant werkt ook aan oplossingen voor de opwaarts gelegen vismigratieknelpunten.

Officiële opening van de zuiveringsinstallatie in Nethen

Herinrichting van het Zoet Water en de Vaalbeek in Oud-Heverlee

Het strategisch project Walden, de gemeente Oud-Heverlee, de provincie Vlaams-Brabant, het Agentschap voor Natuur en Bos en de Provinciale Visserijcommissie plannen de herinrichting van de vijvers aan de Zoete Waters. De Vaalbeek zal losgekoppeld worden van de Vijvers van het Zoet Water. Momenteel stroomt de Vaalbeek door de historische vijvers hier, die deels gelegen zijn in een natuurgebied en beschermd worden als cultuurhistorisch landschap. De dwarsdijken en stuwen tussen de vijvers vormen een hindernis voor vissen, waardoor deze niet verder opwaarts kunnen migreren. Door de beek opnieuw apart te leggen en vistrappen te voorzien, kunnen deze vismigratieknelpunten vermeden worden en krijgen kwetsbare vissoorten opnieuw kansen.

De Vaalbeek is van nature een snelstromend beekje, maar doordat ze nu door de vijvers stroomt, is het eigenlijk eerder een stilstaand water geworden, een volledig ander ecosysteem dus. Door de beek opnieuw uit de vijvers te halen, kan de natuurlijke toestand hersteld worden. De Vaalbeek zal hermeanderd worden en krijgt waar mogelijk natuurlijke oevers en een winterbedding. Er komt ook een wandelpad tussen de beek en de vijvers.

Toekomstbeeld van de Vaalbeek aan de vijvers van het Zoet Water (© Provincie Vlaams-Brabant)

Eind november 2024 werd de vergunning voor het project verkregen. De werken startten half maart 2025. In de eerste fase ligt de focus op de oevers van de vijvers. Daarna worden twee vijvers drooggelegd zodat het slib kan uitdrogen. In het najaar komt dan de laatste fase: het gedeeltelijk ontslibben van de vijvers. Hierdoor ontstaat meer ruimte voor nieuwe oevers en kan de nieuwe bedding van de Vaalbeek aangelegd worden. Dit project krijgt subsidies vanuit de oproep Levend Water van de Vlaamse Milieumaatschappij en van de Projectsubsidie Natuur van het agentschap Natuur en Bos, met Europese cofinanciering vanuit PDPO (programma voor Plattelandsontwikkeling).

Voer

DE TOESTAND DIE WE WILLEN BEREIKEN

De Voer is een speerpuntgebied klasse 3. Het gebied heeft enkel nog natuurlijk herstel nodig om na 2027 de goede ecologische toestand te kunnen bereiken.

De Voer vertoont een hoog risico op overstromingen, vooral de afwaartse delen. In het verleden werden al maatregelen genomen om het overstromingsrisico te verlagen. Het gebied van de Voer is ook heel gevoelig voor pluviale overstromingen omwille van het uitgesproken reliëf. Het water bovenstrooms vasthouden is hier dus zeer belangrijk.

Het waterpeil van de Voer vertoont een lichte daling door de voorbije droge jaren. Ook in de grondwaterpeilen zien we een significante, systematische daling. Inzetten op bronmaatregelen is hier dan ook cruciaal.

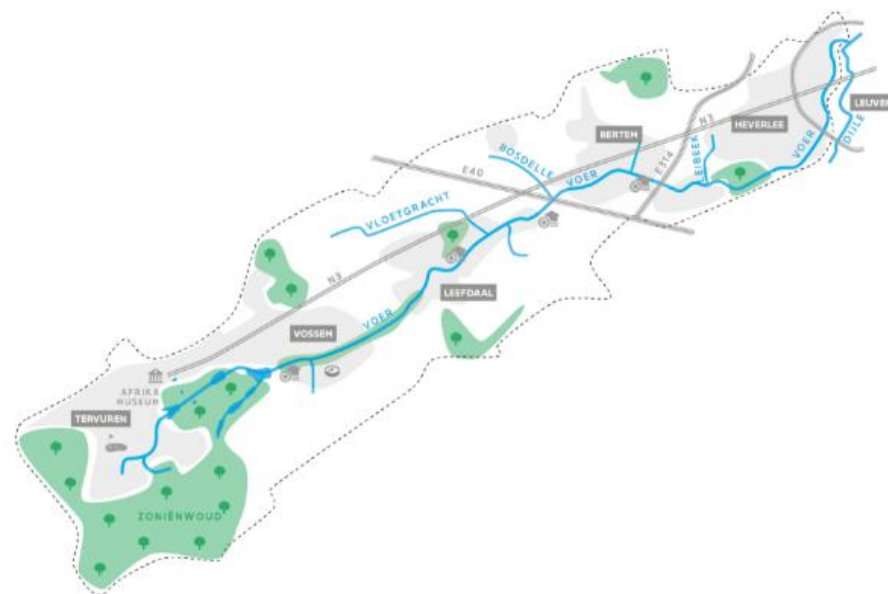
Aan de Kapucijnenvoer en langs de Ridderstraat werd de Voer enkele jaren geleden terug opengelegd in Leuven. Wanneer er zich opportuniteiten voordoen, zal hier ook in de toekomst verder op ingezet worden. Het Voerpad is een belangrijke fiets- en wandelverbinding, vlak langs de Voer.

 [Meer info: bekken specifiek deel Dijle-Zennebekken](#)

SAMEN WERKEN WE AAN WATER

Het bekkensecretariaat startte in 2017 het integraal project voor de Voer op. Samen met de betrokken partners werd een actielijst opgesteld om de goede toestand voor de Voer te bereiken. Partners in het project zijn de gemeenten Tervuren en Bertem en stad Leuven, regionaal landschap Dijleland, provincie Vlaams-Brabant, de Vlaamse Milieumaatschappij, de Vlaamse Landmaatschappij, het Agentschap voor Natuur en Bos, het Agentschap Landbouw en Zeevisserij, de strategische projecten Horizon+ en Walden, Aquafin, Fluvius, IGO Leuven, Natuurpunt en Boerenbond.

 [Meer info: bekkenwebsite Dijle-Zennebekken en bekken specifiek deel Dijle-Zennebekken](#)

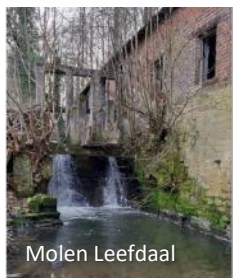

HET ENGAGEMENT VAN DE PARTNERS

➡ Aanpak van de vismigratieknelpunten op de Voer

De visfauna van de Voer is op dit moment relatief beperkt en wordt gedomineerd door driedoornige stekelbaars. Als we kijken welke vissen er allemaal voorkomen op de Dijle, waar de Voer in uitmondt, zien we dat er wel veel potenties zijn voor de Voer. Er zijn nu nog te veel knelpunten die door vissen niet overbrugd kunnen worden, waardoor de vissen de opwaartse delen van de Voer niet kunnen bereiken. Om dit op te lossen, werkt een studiebureau in opdracht van de provincie Vlaams-Brabant en de Vlaamse Milieumaatschappij voor de vismigratieknelpunten op de Voer in Bertem een oplossing uit ([8A E 0334](#)). Het gaat om de knelpunten aan de molen van het kasteel van Leefdaal, aan de Oude molen en aan de Eikenmolen. Het voorontwerp voor de Eikenmolen is afgerond. Voor de Oude Molen en de molen van Leefdaal zit het in de eindfase. Daarna kan overgegaan worden naar concrete technische ontwerpen en uitvoering. Voor het knelpunt aan de Eikenmolen zal dit gebeuren in kader van landinrichting OVID van de Vlaamse Landmaatschappij.

Het vismigratieknelpunt op de Voer ter hoogte van de kruising met de E314, wordt samen met de realisatie van de fietssnelweg daar aangepakt door De Werkvennootschap in samenwerking met de provincie Vlaams-Brabant. Deze werken zijn lopend.

Molen Leefdaal

Oude Molen

Eikenmolen

De vismigratieknelpunten op de Voer in Bertem waarvoor momenteel oplossingen worden uitgewerkt

➡ Duurzaam klimaatproject Plaats voor bronwater in Bertem

Overall in de Voervallei is bronwater aanwezig dat vaak nog verdwijnt in de riolering. In droogteperiodes is dit water te kostbaar om ongebruikt af te voeren. Dit project normaliseert de omgang met bronwater in de Sint-Medarduswijk. Het project voorziet in een herinrichting van de private en publieke ruimte en parallel hieraan een sensibilisatie van burgers, ondernemers, landbouwers en overheden om het bronwater uit de riolering te houden en zoveel mogelijk te gaan gebruiken in plaats van drinkwater. Er wordt ook aandacht besteed aan het beantwoorden van juridische vragen m.b.t. bronwater. Hiertoe is wisselwerking met het project “Terug naar de Bron”, Brabantse Wouden en SP Walden. Het project is een voorbeeld van (financiële) solidariteit tussen gemeenten die eenzelfde waterloop delen. En het is een voorbeeld van een publiek-private samenwerking, doordat privaat en publiek geld wordt samengebracht om de bronwaterinfrastructuur op duurzame wijze te herinrichten.

Dit is een project van het regionaal landschap Dijleland samen met de provincie Vlaams-Brabant, gemeente Bertem, stad Leuven, private eigenaren en lokale ondernemers.

Weesbeek-Leibeek-Laakbeek

DE TOESTAND DIE WE WILLEN BEREIKEN

waterkwaliteit

De Weesbeek is een speerpuntgebied klasse 2. Het gebied heeft de goede ecologische toestand bereikt in 2027. De Leibeek-Laakbeek is een aandachtsgebied klasse 4. Het gebied heeft de goede ecologische toestand bereikt in 2033 (of erna van zodra natuurlijk herstel heeft plaatsgevonden).

wateroverlast

Bepaalde delen van het afstroomgebied van vooral de Weesbeek zijn overstromingsgevoelig. Locaties vinden voor waterberging blijkt hier echter niet evident.

watertekort

In de zomer vallen grote stukken van de bovenlopen van de Weesbeek en de Leibeek-Laakbeek droog.

waterbeleving

In het bekken van de Weesbeek en de Leibeek-Laakbeek liggen zeer waardevolle natuurgebieden met natte natuur. Het strategisch project ORIOM, de gemeenten en het regionaal landschap Dijleland zetten hier ook sterk in op zachte recreatie langs de waterloop en het herwaarderen van de waterloop in bebouwde omgeving (bijvoorbeeld centrum Boortmeerbeek).

Meer info: bekkenspecifiek deel Dijle-Zennebekken (Weesbeek) (Leibeek-Laakbeek)

SAMEN WERKEN WE AAN WATER

Het bekkensecretariaat startte eind 2017 het integraal project Weesbeek- Leibeek-Laakbeek op. Met de verschillende partners samen wordt gezocht naar oplossingen voor de resterende knelpunten. Door het uitwisselen van informatie kunnen projecten ook beter op elkaar afgestemd worden en kan er gezocht worden naar win-wins.

Partners in het integraal project zijn het bekkensecretariaat Dijle-Zennebekken, de provincie Vlaams-Brabant, de gemeenten Kortenberg, Herent, Haacht, Kampenhout en Boortmeerbeek, Natuurpunt, Boerenbond, Regionaal landschap Dijleland, Agentschap voor Natuur en Bos, Agentschap Landbouw en Zeevisserij, de Vlaamse Milieumaatschappij, Aquafin, Fluvius, de Vlaamse Landmaatschappij, het strategisch project ORIOM.

Meer info: bekkenwebsite Dijle-Zennebekken en bekkenspecifiek deel Dijle-Zennebekken Zennebekken (Weesbeek) (Leibeek-Laakbeek)

HET ENGAGEMENT VAN DE PARTNERS

➡ Het strategisch project ORIOM en haar partners zetten in op de Weesbeekvallei in Boortmeerbeek

Binnen het strategisch project ORIOM is de Weesbeek in Boortmeerbeek één van de 10 deelgebieden waar prioritair op gewerkt wordt. Via strategische verwervingssubsidies gelinkt aan het strategisch project en via Blue Deal subsidies voor lokale hefboomprojecten natte natuur kon de gemeente Boortmeerbeek enkele percelen aan de Dorpsmolen en de Dorpsmolen zelf aankopen. De hele site zal heringericht worden. De provincie Vlaams-Brabant en VMM lieten een voorontwerp opmaken om het vismigratieknelpunt aan de molen op te lossen (actie [4B E 0351](#)). Voor het molengebouw zelf wordt vanuit het strategisch project ORIOM, regionaal landschap Dijleland, agentschap Onroerend Erfgoed, gemeente Boortmeerbeek en ERF gekeken hoe dit kan gerestaureerd worden en een publieke invulling kan krijgen. Studie bureau Miss Miyagi rondt een herbestemmingsstudie voor de Dorpsmolen en de nieuwe molen in opdracht van ERF binnenkort af. De gronden rond de molen worden met natuur in je buurt-subsidies heringericht als natte natuur met een poel en een meanderende Weesbeek, gecombineerd met de aanpak van het vismigratieknelpunt. Zo wordt deze site een belangrijke groenblauwe ader midden in het centrum van Boortmeerbeek.

Iets meer opwaarts langs de Weesbeek, aan de Audenhovenlaan, kon de gemeente Boortmeerbeek via strategische verwervingssubsidies gronden aankopen. Ook hier wordt ingezet op natte natuur en een natuurlijker bedding voor de Weesbeek.

Nog meer opwaarts kon Natuurpunt met subsidie vanuit Waterlandschap COWALA enkele kleinere percelen aankopen. Hier wordt gedacht aan het afschuiven van de oevers van de Weesbeek en het dempen van drainagegrachten voor vernatting. De maatregelen hier dienen ten laatste eind 2025 uitgevoerd te zijn.

Het uiteindelijke doel van alle deelprojecten is de Weesbeek vanaf het Kanaal Leuven-Dijle tot aan de monding in de Dijle in te richten als een ecologische en recreatieve verbinding doorheen Boortmeerbeek. De komende jaren wordt hier door de verschillende partners (onder andere de gemeente, het regionaal landschap, de provincie Vlaams-Brabant, het Agentschap Natuur en Bos, ...), getrokken vanuit het strategisch project, verder aan gewerkt.

De Molen van Boortmeerbeek en het vismigratieknelpunt (© Agentschap Onroerend Erfgoed)

➡ Verbeteren structuurkwaliteit en waterberging in de vallei van de Weesbeek

Bepaalde gebieden in de vallei van de Weesbeek hebben regelmatig te lijden van wateroverlast. Extra ruimte voor water vinden is hier echter niet zo evident. Een mogelijke locatie is de zone tussen de Weesbeek en de Molenbeek, net afwaarts de Waterstraat. Dit zou gecombineerd kunnen worden met structuurherstel van de Molenbeek (actie [4B E 0351](#)). De provincie Vlaams-Brabant laat hier momenteel in kader van een dienstverleningsopdracht gefinancierd door de Vlaamse Milieumaatschappij, een voorontwerp voor opmaken. De nodige opmetingen hiervoor werden uitgevoerd, en het voorontwerp is zo goed als rond. Een aangepaste herinrichting van de waterloop en de zone eromd kan hier naast ruimte voor water een belangrijke ecologische en landschappelijke meerwaarde betekenen.

Daarnaast maakt de provincie momenteel ook een ontwerp op voor de herinrichting van de bypass van de Weesbeek naar de Molenbeek ten zuiden van de Balkestraat in Kampenhout. Hierdoor zou de Weesbeek wat ontlast kunnen worden bij hoge debieten, wat tot minder wateroverlast zal leiden.

De gemeente Kampenhout onderzoekt andere bronmaatregelen en mogelijkheden voor buffering hogerop om de Weesbeek en haar zijlopen te ontlasten en zo de wateroverlast te beperken. Samen met Aquafin plant Kampenhout in de omgeving van de Laarstraat en de Oude Brusselsebaan een afkoppelingsproject waarbij 7 bufferbekkens aangelegd zullen worden die in totaal 7000m³ regenwater zullen bufferen en infiltreren. Dit water komt nu rechtstreeks in de riolering terecht en zorgt voor overstortwerking en wateroverlast afwaarts in Boortmeerbeek. De omgevingsvergunningsaanvraag is lopende. De werken zelf zijn gepland voor 2026.

Op de Weesbeek en de Molenbeek staan enkele molens, die momenteel vismigratieknelpunten vormen. De Dorpsmolen in Boortmeerbeek is het eerste knelpunt dat vissen tegenkomen als ze vanop de Dijle de Weesbeek willen opzwemmen. Binnen dezelfde opdracht werd hier een oplossing voor uitgewerkt. Het voorontwerp is af, en werd ook afgestemd met de andere plannen voor de site.

➡ Een natuurlijker structuur voor de Leibeek

De structuurkwaliteit van de Leibeek in de natuurgebieden in de Haachtse Leibeekvallei (Haachts Broek en Schorisgat) is niet optimaal, maar is zich wel aan het ontwikkelen. De provincie Vlaams-Brabant heeft een studiebureau aangesteld om te bekijken hoe ze de structuurkwaliteit hier via beperkte ingrepen kan verbeteren, in overleg met de eigenaars en gebruikers (actie [8A_E_0333](#)). Dit kan ook gepaard gaan met een betere waterberging in het gebied. De eerste voorstellen werden al uitgewerkt en besproken met onder andere de gemeente en Natuurpunt, en worden verder aangepast.

➡ Hier dringt het door! Ontharden en vergroenen omgeving Rietensplein

De omgeving van het Rietensplein in Wijkmaal krijgt een complete make-over. Stad Leuven zal de wijk maximaal ontharden en vergroenen, om zo de leefbaarheid en klimaatbestendigheid te vergroten. Er komen onderhoudsarme groenvakken en klimaatbestendige bomen. Waar mogelijk wordt regenwater opgevangen en geïnfiltreerd. De uiteindelijke plannen zijn het resultaat van een intensief participatieproces met de buurtbewoners. Via een bevraging, workshops, infomomenten en feedbackmomenten werden de ideeën en meningen van de bewoners maximaal gecapteerd. Een tijdelijke groeninrichting gaf een idee van wat het resultaat kon zijn. Dit proces startte in maart 2023. In maart 2025 konden de werken van start gaan. Tegen de zomer zal de buurt er helemaal anders uitzien. Dit project kadert in het Europese Life Pact project.

Toekomstbeeld van de Korte Dolagestraat (© Stad Leuven)

➡ Watergevoelig Openruimtegebied Kampenhout

Het [signaalgebied Langendonk](#) in Kampenhout werd op 19 juli 2024 door de Vlaamse regering definitief als watergevoelig openruimtegebied aangeduid. Het besluit hiervoor werd op 4 september in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd. De nieuwe voorschriften voor het gebied gingen 14 dagen later in voege.

➡ Werken aan zuiver water en een klimaatbestendige omgeving in Haacht

In de gemeente Haacht werden de laatste jaren veel rioleringsprojecten uitgevoerd. De zuiveringsgraad maakte hier dan ook een zeer grote sprong, en ging met bijna 20% vooruit de laatste acht jaar. Ook in 2024 en de volgende jaren wordt hieraan verder gewerkt. De aanleg van riolering in de Vinkstraat is lopende, en de aanleg van gescheiden riolering in de Lipsestraat en in de Rijmenamsesteenweg en omgeving staan op de planning.

Naast de aanleg van riolering wordt op verschillende plaatsen bij de heraanleg van straten ook onthard en vergroend om zo de omgeving meer klimaatbestendig te maken. De [dorpskern van Wespelaar](#) werd heraangelegd, met veel aandacht voor ontharding en vergroening. De [ontharding en vergroening van het kruispunt van de Beverdijk en Vijfhoekweg](#) zal binnenkort uitgevoerd worden. Ook [het kruispunt Neerstraat-Grote Baan](#) zal onthard en vergroend worden.

↻ **Duurzaam klimaatproject Grachtenplan en grachtenwerkgroep Haacht**

De doelstelling van dit project is om een permanente grachtenwerkgroep in Haacht op te richten (een actie uit het hemelwater- en droogteplan van de gemeente), een gedragen grachtenactieplan te ontwikkelen en een selectie van prioritaire locaties te maken. In een participatief proces worden afspraken gemaakt over: stuwpeilbeheer, onderhoudsintensiteit, overdracht van eigenaarschap en/of beheer terreinen, handhavingskader en kwantificering van benodigde financiering voor inrichting en onderhoud. Als basis dient een gedetailleerde inventarisatie van de bestaande grachten, waarbij deelname van landbouwers, natuurbeheerders en private eigenaren wordt gefaciliteerd. Zodoende wordt maximaal gebruik gemaakt van terreinkennis en start participatie van het eerste moment.

Dit project wordt getrokken door de Blue Deal-coördinator van het Regionaal Landschap Dijleland samen met de gemeente Haacht, landbouwers uit LAR, natuurbeheerders uit MAR, private eigenaren, de provincie Vlaams-Brabant en Aquafin.

↻ **Duurzaam klimaatproject Water oogsten bij de Hoge Beek**

Om de afstroom van hemelwater te beperken en problemen benedenstrooms te voorkomen, wordt het hele afstroomgebied van de Hoge Beek van bronnen tot monding bekeken. Er is een engagement nodig van alle actoren, van burgers, landbouwers, weg- en bosbeheerders, ... Actoren worden samengebracht in een participatief gebiedstraject (excursies, frequent overleg, werkgroepen) om een gedragen gebiedsvisie te ontwikkelen en concrete terreinrealisaties voor te bereiden en tot uitvoering te brengen. Er wordt ook ingezet op communicatie om ieder bewust te maken van zijn verantwoordelijkheid en om solidariteit te versterken tussen verschillende actoren en gebieden binnen het afstroombekken. Door koppelkansen te benutten, worden tevens verkoelingsplekken en biodiversiteit in dit suburbane gebied gecreëerd. Er zal een hydrologisch model opgesteld worden om de meest kosteneffectieve maatregelen te bepalen.

Het regionaal landschap Dijleland en de erosiecoördinator werken intensief samen met de gemeente en betrokken landbouwers om een ambitieus erosiebestrijdingsplan tot uitvoering te brengen. In dit kader wordt samen met de gemeente flankerende regelgeving ontwikkeld die terreinrealisaties zal versnellen.

Dit project is een samenwerking van regionaal landschap Dijleland, de provincie Vlaams-Brabant, de gemeenten Herent en Bertem, Agentschap Landbouw en Zeevisserij,

Agentschap voor Natuur en Bos, landbouwers, lokale ondernemers, bedrijfsplanner, erosiecoördinator, praktijkcentrum landbouw, rioolbeheerders, studie bureau, inwonenden en tuinrangers.

↻ **Integraal project Leibeek-Laakbeek**

De Weesbeek en de Leibeek-Laakbeek werden altijd samen bekeken in één integraal project. Omdat het hier om een groot gebied gaat, en er in beide afstroomzones veel gebeurt, werd beslist om het integraal project op te splitsen en voortaan een apart integraal project voor de Weesbeek en één voor de Leibeek-Laakbeek te organiseren. Op 15 mei 2025 organiseerde het bekkensecretariaat samen met het regionaal landschap Dijleland de eerste vergadering van het integraal project Leibeek-Laakbeek. De vergadering voor de Weesbeek volgt in het najaar.

Vrouwvliet

DE TOESTAND DIE WE WILLEN BEREIKEN

waterkwaliteit

De Vrouwvliet is een speerpuntgebied klasse 3. Het gebied heeft enkel nog natuurlijk herstel nodig om na 2027 de goede ecologische toestand te kunnen bereiken.

wateroverlast

De Vrouwvliet heeft een laag overstromingsrisico. Grote delen van de vallei komen wel onder water te staan, maar vooral in de open ruimte buiten bewoning.

watertekort

Vooral de bovenloopjes van de Vrouwvliet zijn gevoelig voor droogte en komen in de zomer vaak droog te staan.

waterbeleving

De Vrouwvliet heeft nog heel veel potenties naar waterbeleving toe.

Meer info: bekken specifiek deel Dijle-Zennebekken

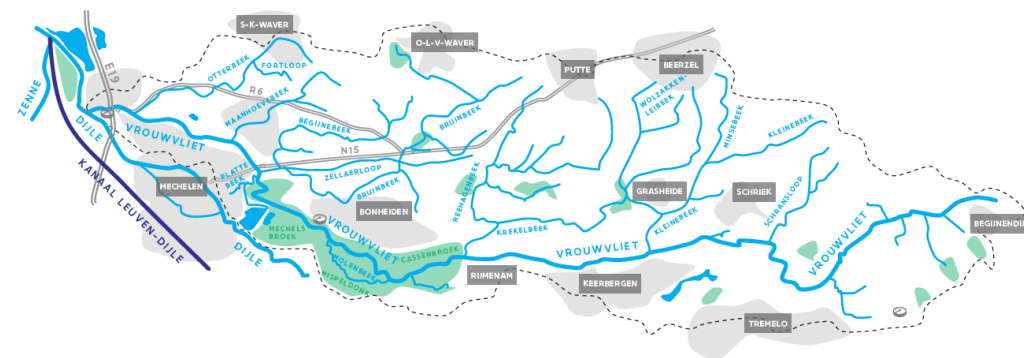
SAMEN WERKEN WE AAN WATER

Het bekkensecretariaat Dijle-Zennebekken startte samen met het strategisch project ORIOM in 2022 het integraal project Vrouwvliet op. Hierin werken de verschillende partners samen aan een gezond en duurzaam watersysteem voor de Vrouwvliet, waarin er ook veel kansen zijn voor waterbeleving. Omdat het een heel groot gebied is, zal in de toekomst waarschijnlijk met twee deelgebieden gewerkt worden.

Partners in het project zijn het bekkensecretariaat Dijle-Zennebekken, strategisch project ORIOM, de regionale landschappen Rivierenland en Noord-Hageland, de Vlaamse Milieumaatschappij, de provincies Vlaams-Brabant en Antwerpen, Agentschap voor Natuur en Bos, Agentschap Landbouw en Zeevisserij, de gemeenten Begijnendijk, Tremelo, Heist-op-den-Berg, Putte, Bonheiden, Sint-Katelijne-Waver en Mechelen, Aquafin, Fluvius, Natuurpunt en Boerenbond.

Meer info: bekkenwebsite Dijle-Zennebekken en bekken specifiek deel Dijle-Zennebekken

HET ENGAGEMENT VAN DE PARTNERS

🔄 Integraal project Vrouwvliet

In het stroomgebiedbeheerplan 2022-2027 is de [Vrouwvliet aangeduid als speerpuntgebied](#). De waterkwaliteit is hier de laatste jaren sterk verbeterd, en er staan ook nog verschillende rioleringsprojecten op de planning. Deze zullen de volgende jaren uitgevoerd worden. Om de goede toestand te halen, is het echter ook belangrijk om te kijken wat de resterende knelpunten nog zijn en hoe de verschillende partners samen hun bijdrage kunnen leveren aan deze goede toestand. Daarom startte het bekkensecretariaat samen met het strategisch project ORIOM in het voorjaar van 2022 het integraal project Vrouwvliet op. Omdat het afstroomgebied van de Vrouwvliet zeer uitgestrekt is, werd tot nu toe vooral gefocust op het afwaartse deel. In februari 2024 werd het deelgebied van de Otterbeek doorgeleefd door de Blue Deal-coördinator en werd een actieprogramma opgemaakt om de resterende knelpunten aan te pakken. In oktober 2024 werd een opvolgvergadering van het integraal project Vrouwvliet georganiseerd, waar de algemene actielijst voor de Vrouwvliet werd overlopen, en die voor het deelgebied van de Otterbeek. Na afloop werden de werken van VMM aan de Vrouwvliet in Mechelen bezocht.

Terreinbezoek aan de werken van VMM aan de Vrouwvliet

De oevers van de Vrouwvliet waren op grondgebied Mechelen helemaal verstevigd. Deze betonnen, kunstmatige oevers vormden uiteraard geen ideale leefwereld voor planten en dieren, en belemmerden dus het behalen van de goede ecologische toestand voor de Vrouwvliet. De Vlaamse Milieumaatschappij bekeek voor het traject vanaf het einde van de overwelling aan de Maanstraat tot aan het pompgebied aan de monding in de Dijle, waar de betonelementen volledig konden verwijderd worden (actie [8A_E_0355](#)). Waar dit niet mogelijk was, bijvoorbeeld omwille van niet verplaatsbare harde infrastructuur op de oever, werden de bestaande oevers vergroend zodat ook hier de ecologische waarde verhoogt. In oktober 2023 zijn de werken van start gegaan.

Herinrichting oevers Vrouwvliet te Mechelen voor en na de werken (© VMM)

Tijdens de werken werd ook het voormalige slibontwateringsbekken aan de Grote Nieuwendijkstraat gesloopt. Het aanwezige slib, het drainagezand, de drainagebuizen en

de folies werden verwijderd. De omliggende dijken werden afgegraven. Vervolgens werd het gebied terug aangevuld met nieuwe grond en wordt het bebost.

Afgraving van het voormalig ontwateringsbekken aan de Vrouwvliet (© VMM)

Ter hoogte van het Tivolipark in Mechelen werd een voormalige parkeerzone onthard en de oever ter hoogte van de kinderboerderij heringericht. Een houten vlonder langs het water zorgt voor extra waterbeleving.

De werken zijn ondertussen afgerond en het project werd officieel ingehuldigd tijdens de Week van het Water in maart 2025. Dit project kadert in de Blue Deal, en krijgt ook Europese subsidies vanuit het Life project Wetland4Cities.

➡ **Structuurherstel van de Otterbeek**

De Otterbeek wordt als een afzonderlijk deelgebied bekeken binnen het integraal project Vrouwvliet, onder andere omdat hier lokaal een groot draagvlak is om rond deze beek te werken. Vanuit het integraal project ontstond een project om de structuurkwaliteit van de Otterbeek te verbeteren. Het project krijgt subsidies vanuit de oproep Levend Water van de Vlaamse Milieumaatschappij.

In dit project zetten het regionaal landschap Rivierenland, Provincie Antwerpen, stad Mechelen en gemeente Sint-Katelijne-Waver in op de opwaardering van 3 plaatsen langs de Otterbeek. Er worden 2 plaatsen ter hoogte van de Mechelse woonwijk Otterbeek opgewaardeerd en 1 plaats achter een woonwijk in Sint-Katelijne-Waver.

In Mechelen wordt op 2 plaatsen de oever afgeschuind en de beek weer zichtbaar gemaakt, waar ook belevings- en sensibiliseringselementen worden toegevoegd om hiervan een plek te maken waar bewoners graag vertoeven in de toekomst. Verder stroomopwaarts krijgt de Otterbeek in Sint-Katelijne-Waver over een lengte van wel 340 meter meer ruimte, zodat ze opnieuw kan floreren. Dit gebeurt door een ingebuisd gedeelte van de beek over 230 meter terug open te leggen en daarbovenop oevers af te schuinen in het gehele projectgebied. Bovendien zal een wandelpad met belevingselementen aangelegd worden naast de beek zodat deze zichtbaarder wordt voor het brede publiek.

➡ **Verbeteren van de waterhuishouding langs de bovenloop van de Bruinbeek in Sint-Katelijne-Waver**

Ook een project aan de Bruinbeek in Sint-Katelijne-Waver, getrokken door de gemeente Sint-Katelijne-Waver, kreeg subsidies vanuit Levend Water. Het project richt zich op de bovenloop van de Bruinbeek. De beek loopt hier door de Zuurbossen, door de dorpskern van Onze-Lieve-Vrouw-Waver en door landbouwgebied. Onder het huidige klimaat zijn er in het afstroomgebied zowel droogtegevoelige zones als wateroverlastknelpunten en is het laagwaterdebiet erg laag. In het kader van de klimaatprojecties en omwille van de meer natte eigenschappen in het zuidelijke buitengebied, is het waterbufferend karakter van deze beekvallei herstellen, met ontwikkeling tot groenblauwe as, een belangrijke maatregel binnen het hemelwater- en droogteplan van de gemeente. De gemeente wil bestuderen hoe de hydromorfologie van de beek een effect kan hebben op de biodiversiteit en op het waterbergend vermogen van de beek. Daarnaast willen ze onderzoeken hoe de kwaliteit van het water in de bovenloop van de Bruinbeek omhoog kan. Voor drie actiegebieden met in totaal een lengte van 1 km zal een concreet ontwikkelingsplan worden opgesteld, met een visietekst, een uitvoeringsplan en een timing.

Het project wordt aanzien als een katalysator voor de heropwaardering van de Bruinbeek in zijn geheel en andere beken in de vallei van de Vrouwvliet. Het doel hiervan is enerzijds de opmaak van een plan om de droogte- en overstromingsproblematiek ter plaatste en stroomafwaarts op te lossen en in de toekomstige klimaatcontext, te vermijden. Anderzijds wil de gemeente Sint-Katelijne-Waver een structuur en kwaliteit van de beek voorzien waarin de biodiversiteit kan toenemen.

Structuurherstel in het Mechels Broek

Het Europese Life project Wetland4Cities is gestart op 1 september 2022, en loopt gedurende 5 jaar. In dit project, gecoördineerd door Natuurpunt, werken Natuurpunt, Natuurmonumenten, Stad Mechelen, Stad Tilburg, de Vlaamse Milieumaatschappij en Watering de Dommel aan het herstel van wetlands rond Mechelen en Tilburg. De Vlaamse Milieumaatschappij zal in kader van dit project de structuurkwaliteit van de Vrouwvliet en de Barebeek verbeteren. Op die manier krijgen deze waterlopen een evenwichtiger afvoerregime zodat de wetlands waarin ze gelegen zijn tijdens droge periodes niet meer uitdrogen. Anderzijds zal de natuurlijke waterbergende functie beter kunnen functioneren bij hevige neerslag.

Voor de Vrouwvliet maakt de Vlaamse Milieumaatschappij momenteel een voorontwerp op voor structuurherstel in het Mechels Broek (actie [8A_E_0355](#)). In 2023 is een ecohydrologische studie opgestart om na te gaan wat de mogelijkheden zijn. Er werden verschillende scenario's voorgesteld. Deze worden nu verder bekeken.

Watergevoelige Open Ruimte Gebieden (WORG) Putte en Heist-op-den-Berg

De signaalgebieden [Neerhoeve](#) en [Weines](#) in Putte en het signaalgebied [Puttebeemden](#) in Heist-op-den-Berg werden op 19 juli 2024 definitief aangeduid als WORG (Watergevoelig Openruimtegebied) door de Vlaamse Regering. Het besluit werd op 4 september 2024 gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad. Eigenaars krijgen vanaf dan twee jaar de tijd om planschadevergoeding aan te vragen.

Barebeek

DE TOESTAND DIE WE WILLEN BEREIKEN

waterkwaliteit

De Barebeek is een speerpuntgebied klasse 3. Het gebied heeft enkel nog natuurlijk herstel nodig om na 2027 de goede ecologische toestand te kunnen bereiken. De waterkwaliteit is het laatste jaren sterk verbeterd, maar tijdens de zomer kampt de benedenloop nog vaak met te lage zuurstofconcentraties. De getijdenwerking op de Dijle zorgt voor regelmatige periodes van opstuwing en traagstromend water op de Barebeek. Weinig stroming in combinatie met warme temperaturen en een dikke sliblaag verklaart de sterke zuurstofdalingen.

wateroverlast

Grote delen van de mondingzone en de benedenloop komen onder water te staan tijdens intense regenbuien en/of tijdens hoogwaterstanden op de Dijle. Ook de bever is zeer actief in een aantal zones en zorgt voor lokale overstromingen of hogere waterpeilen. Het vrijwaren van bebouwing in de natuurlijke overstromingszones en het ecologisch inrichten van de oeverzone is cruciaal om wateroverlast te voorkomen en de Barebeek klimaatrobuust te maken.

watertekort

Voor de kleinere bovenlopen komen in de zomer droog te liggen. De waterkwaliteit gaat ook sterk achteruit doordat resterende huishoudelijke lozingen niet meer gebufferd worden. Verschillende bovenlopen zijn sterk rechtgetrokken of voorzien van betonnen verstevigingen, waardoor het water te snel gedraineerd wordt richting Dijle. Deze trajecten terug laten meanderen en het weghalen van de betonnen elementen kan de verblijftijd van het water verhogen en de infiltratie vergroten.

waterbeleving

De Barebeek is vandaag moeilijk toegankelijk en weinig zichtbaar waardoor ze ook onbemind is. Nochtans lopen de Barebeek of haar zijlopen doorheen enkele zeer druk bezochte locaties (Zoo van Planckendael, Domein Hofstade van Sport Vlaanderen, Rubenskasteel,...). De zichtbaarheid van de beek vergroten is een belangrijke uitdaging om de waterbeleving te verhogen.

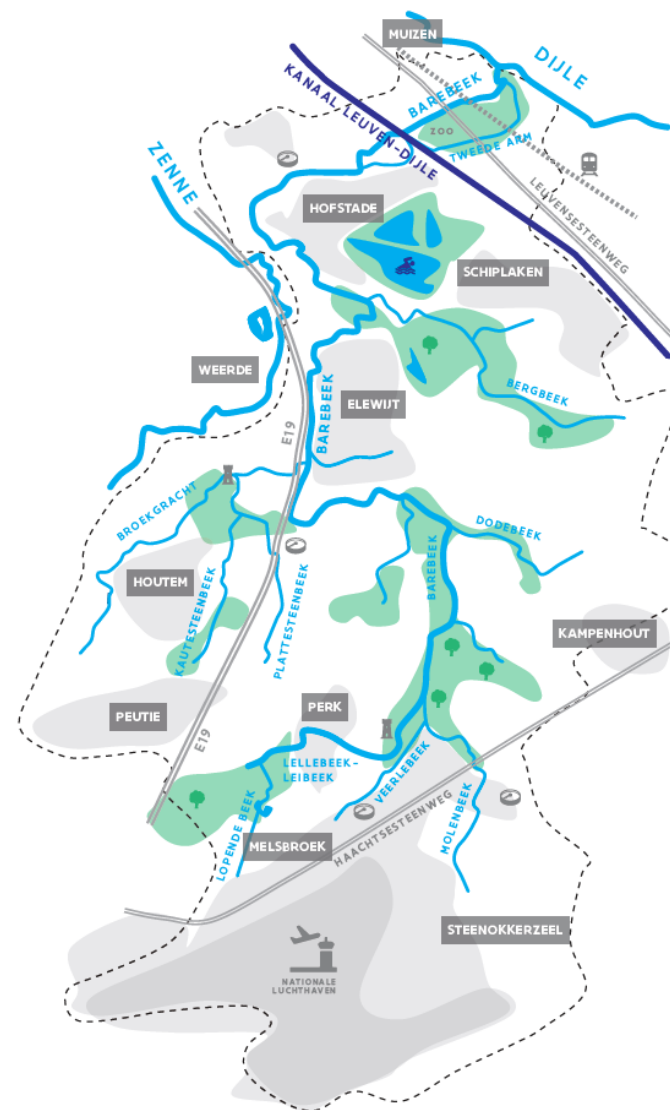
Meer info: bekkenspecifiek deel Dijle-Zennebekken

SAMEN WERKEN WE AAN WATER

Sinds 2019 organiseert het bekkensecretariaat van het Dijle-Zennebekken het Integraal project Barebeek samen met het strategisch project ORIOM. Op regelmatige basis komen de verschillende partners samen om informatie uit te wisselen over hun projecten in de vallei van de Barebeek, te zoeken naar win-wins en te kijken welke projecten nog nodig zijn om de goede toestand te bereiken voor de Barebeek.

De partners in het integraal project Barebeek zijn de gemeenten Mechelen, Zemst, Vilvoorde, Boortmeerbeek, Steenokkerzeel en Kampenhout, Provincie Vlaams-Brabant, Watering der Barebeek, de Vlaamse Milieumaatschappij, de Vlaamse Landmaatschappij, het Agentschap voor Natuur en Bos, het Agentschap Landbouw en Zeevisserij, het Agentschap Wegen Verkeer, het Regionaal Landschap Brabantse Kouters en het Regionaal Landschap Rivierenland, Natuurpunt, Boerenbond, Aquafin, Fluvius. Het integraal project Barebeek is ook ingebed in het lopende strategische project ORIOM ('Open Ruimte in het Mechels Rivierenland').

➔ **Meer info: [bekkenwebsite Dijle-Zennebekken](#) en [bekkenspecifiek deel Dijle-Zennebekken](#)**

HET ENGAGEMENT VAN DE PARTNERS

Benedenloop Barebeek

In het kader van het Life Project Wetland4Cities zijn er verschillende maatregelen voorzien in de vallei van de Barebeek. Natuurpunt legde een plasdras zone, rietland en een knuppelpad aan ter hoogte van de Barebeekmonding. Zo werd het gebied aantrekkelijker gemaakt voor riet- en watervogels. Het brede plankenpad, dat toegankelijk is voor rolstoelen en kinderwagens, zorgt er voor dat iedereen hier van de waterrijke natuur kan komen genieten.

Het nieuwe plankenpad in natuurgebied de Barebeekvallei (© Philip Jackson)

Vanuit VMM is er in 2023 een eco-hydrologische studie opgestart rond de mondingzone, de zone opwaarts het kanaal en ter hoogte van het Vriezenbroek om na te gaan welke maatregelen hier het meest geschikt zijn.

De benedenloop van de Barebeek is, in tegenstelling tot de bovenlopen, traagstromend en zeer breed waardoor deze fungeert als één grote sedimentvang. Gedurende verschillende jaren heeft het slib zich hier kunnen ophopen. Het slib heeft een negatieve impact op de waterkwaliteit, maar ook op de belevingswaarde. Een slibuiming langsheen een eerste traject van 2600 m (langs de Waversebaan tot aan de Robert Schumanlaan) te Zemst werd reeds uitgevoerd in 2021 door de VMM. De ruiming van het afwaartse traject tot aan het kanaal Leuven-Dijle staat voorlopig on hold door de aanwezigheid van PFAS in het sediment en de hoog oplopende kosten. Een onderzoek naar de bron van deze verontreiniging is opgestart.

Nieuwe zandvang op de Barebeek ter hoogte van de Robert Schumanlaan (© VMM)

Het is belangrijk dat verdere maatregelen genomen worden om de erosie opwaarts aan te pakken zodat de waterloop in de toekomst niet meer aanslibt. De VMM heeft in mei 2024 een sedimentvang aangelegd opwaarts van de Robert Schumanlaan om een deel van het slib weg te vangen.

Deelgebied Rubenskasteel

In het deelgebied rond het Rubenskasteel zitten we met verschillende problemen die een integrale aanpak nodig hebben. Centraal staan de waterhuishouding en waterkwaliteit van de vijvers rondom het kasteel, een plaats waar verschillende beken (Broekgracht,

Kautesteenbeek, Plattesteenbeek, oude Barebeekmeander) samenkomen. De vijvers zijn grotendeels dichtgeslibd. De historische infrastructuur die het peilbeheer regelde van de vijvers en de beken is verwaarloosd, waardoor de vijvers droog komen te liggen en het kasteel begint te verzakken. In oktober 2023 werd het definitieve toekomstplan voor het Rubenskasteel bekend gemaakt door toerisme Vlaanderen. Dit werd omgezet in een masterplan dat in maart 2024 werd goedgekeurd. Het herstel van de waterpartijen rond het kasteel is hierin opgenomen. De werken zullen begin 2026 starten. De belangrijkste schotten zijn ondertussen wel hersteld. Er is ook een slibruiming gepland voor de vijvers.

Daarnaast komt er nog vervuild water terecht in o.a. de Broekgracht. De Kautesteenbeek is voor een groot deel voorzien van betonnen u-elementen die water versneld afvoeren naar de Barebeek. Extra voeding met 'proper' water is nodig om de vijvers te voeden. Daarnaast hebben ook de poelen (bomkraters) in Houtem te kampen met droogte. Partners in dit verhaal zijn Toerisme Vlaanderen, ANB, Watering der Barebeek, gemeente Zemst, Vilvoorde en Steenokkerzeel, strategisch project ORIOM, Aquafin, Defensie (militair domein Peutie), Provincie Vlaams-Brabant, Natuurpunt en regionaal landschap Brabantse Kouters. ANB heeft in 2023 een eco-hydrologische opgestart om na te gaan op welke manier de Kautesteenbeek opnieuw ingericht kan worden.

Rechtgetrokken en verstevigde Kautesteenbeek (© VMM)

➡ Bovenlopen Barebeek

Verskillende bovenlopen zijn in het verleden rechtgetrokken waardoor de opwaarts gelegen gebieden versneld gedraineerd worden en de afwaarts gelegen gebieden op korte tijd grote hoeveelheden water (en sediment) ontvangen. Op een aantal trajecten (o.a. de Barebeek ter hoogte van het Hellebos en het Snijselbos, de Molenbeek aan de wijk Zonnebos en de Lellebeek-Leibeek tussen Vogelzang en Ganzendries) zijn er mogelijkheden om aan structuurherstel te doen en het meanderend karakter van de waterloop te vergroten. Een voorbereidend en verkennend overleg is opgestart.

Vunt

DE TOESTAND DIE WE WILLEN BEREIKEN

waterkwaliteit

De Vunt is een speerpuntgebied klasse 3. Het gebied heeft enkel nog natuurlijk herstel nodig om na 2027 de goede ecologische toestand te kunnen bereiken.

wateroverlast

Bepaalde zones langs de Vunt zijn heel sterk overstromingsgevoelig. Door het dichtbebouwde karakter van het stroomgebied van de Vunt komen bij wateroverlast ook straten en huizen onder water. Tijdens de overstromingen van juli 2021 was dit bijvoorbeeld het geval.

watertekort

Voor de zijlopen van de Vunt, de Lemingsbeek en de Abdijbeek, zijn gevoelig voor droogte en vallen in de zomer droog.

waterbeleving

De Vunt speelt als waterloop in een stedelijke omgeving een rol naar waterbeleving toe. Er loopt een fietspad langs de Vunt. Recent werden ook stukjes Vunt terug opengelegd in Leuven centrum (ter hoogte van Rega-instituut en onder gebouw in Minckelersstraat). Als zich door nieuwe stadsontwikkelingen mogelijkheden voordoen, wordt hier op ingegaan.

Meer info: bekkenspecifiek deel Dijle-Zennebekken

SAMEN WERKEN WE AAN WATER

Voor de Vunt loopt er momenteel nog geen integraal project. Er werd wel al een doorlichting opgemaakt. Het doel is om binnenkort een integraal project voor de Vunt op te starten.

Meer info: bekkenwebsite Dijle-Zennebekken en bekkenspecifiek deel Dijle-Zennebekken

HET ENGAGEMENT VAN DE PARTNERS

Zuunbeek

DE TOESTAND DIE WE WILLEN BEREIKEN

waterkwaliteit

De Zuunbeek is een aandachtsgebied klasse 4. Het gebied heeft de goede ecologische toestand bereikt in 2033 (of erna van zodra natuurlijk herstel heeft plaatsgevonden).

wateroverlast

Wateroverlast veroorzaakt regelmatig problemen in de Zuunbeekvallei. Onder andere de wijk Negenmanneke in Sint-Pieters-Leeuw stond al meermaals onder water. Er wordt dan ook al lang ingezet op en verder gezocht naar meer mogelijkheden voor het infiltreren en ophouden van water.

watertekort

De Zuunbeek is zeer gevoelig aan droogte. Tijdens de voorbije warme zomers stonden de bovenlopen en zijlopen op verschillende plaatsen droog. Ook het afwaartse deel van de Zuunbeek is droogtegevoelig, en had al te lijden van blauwalgen en botulisme. Het regen- en bronwater maximaal aftakken van de riolering en vertraagd afvoeren naar de waterlopen is belangrijk om de waterhuishouding van dit gebied te herstellen.

waterbeleving

Bij de recente projecten aan de Zuunbeek wordt steeds ook rekening gehouden met het aspect waterbeleving en recreatie langs de waterloop.

Meer info: bekken specifiek deel Dijle-Zennebekken

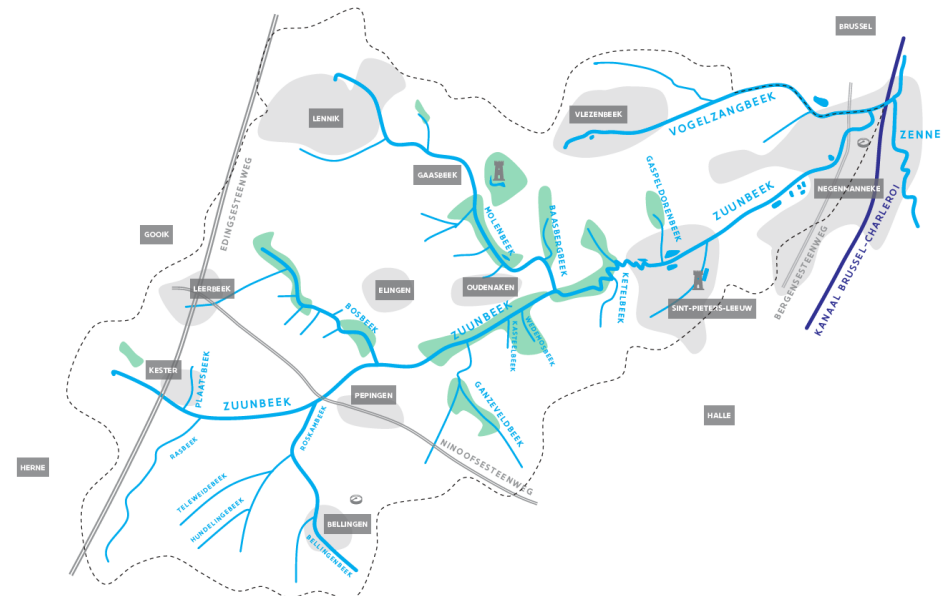
SAMEN WERKEN WE AAN WATER

In 2018 startte het bekkensecretariaat het integraal project Zuunbeek op. De Zuunbeek is een groot en zeer divers gebied, waar afstemming en overleg tussen de partners een belangrijke vereiste is in het behalen van de waterdoelen.

In het integraal project Zuunbeek werken het bekkensecretariaat Dijle-Zennebekken, de gemeenten Gooik, Herne, Lennik, Pepingen en Sint-Pieters-Leeuw, het regionaal landschap Pajottenland en Zennevallei, het strategisch project Zennevallei, de Vlaamse Milieumaatschappij, de Vlaamse Landmaatschappij, het agentschap voor Natuur en Bos, het Agentschap Landbouw en Zeevisserij, de provincie Vlaams-Brabant, Aquafin, Fluvius, Natuurpunt, Boerenbond en Leefmilieu Brussel samen aan een gezond en duurzaam watersysteem in de vallei van de Zuunbeek.

Meer info: bekkenwebsite Dijle-Zennebekken en bekken specifiek deel Dijle-Zennebekken

HET ENGAGEMENT VAN DE PARTNERS

➡ De Zuunbeek als groenblauwe ader door Sint-Pieters-Leeuw

De Vlaamse Milieumaatschappij werkt al verschillende jaren rond een natuurlijkere, klimaatrobustere Zuunbeek in Sint-Pieters-Leeuw (actie [4B_E_0352](#)). Zo werden een hermeandering en de aanleg van een moeraszone uitgevoerd en een gecontroleerd overstromingsgebied aangelegd ter hoogte van Volsembroek. Er werden ook al verschillende vismigratiekelpunten aangepakt.

Ook voor de toekomst staan er nog verschillende projecten op de planning. De Vlaamse Milieumaatschappij wil in de toekomst de Zuunbeek opnieuw open leggen ter hoogte van de Michelinsite in Sint-Pieters-Leeuw. Hiervoor werd al een strook vrijgehouden op de site. Om dit te kunnen realiseren, moet ook de onderdoorgang van de Zuunbeek onder de Bergensesteenweg verplaatst worden. Dit gebeurt in combinatie met de werken van AWW.

Ter hoogte van het Damiaanpark zijn er ook plannen om de Zuunbeek te laten meanderen en de vijvers in te schakelen voor extra waterberging. De plannen hiervoor zijn in opmaak. Dit project gebeurt in samenwerking met de gemeente Sint-Pieters-Leeuw.

➡ Erosiebestrijding in het bekken van de Zuunbeek

Het bekken van de Zuunbeek is zeer erosiegevoelig; Net als in andere erosiegevoelige gebieden, hebben de gemeenten hier al jaren een goedgekeurd erosiebestrijdingsplan en werken ze samen met de erosiecoördinator van de provincie Vlaams-Brabant. Er werden al verschillende projecten uitgevoerd (actie [8B_A_0118](#)). In de Bezemstraat in Sint-Pieters-Leeuw werd een [erosiepoel](#) van 3425m³ aangelegd.. In Gooik zal ter hoogte van de Winnepenninckxstraat een erosiepoel met geleidende aarden dammen en grasbufferstroken aangelegd worden. Er werd in 2024 ook een [houthakseldam](#) aangelegd in de Frans Luckxstraat in Lennik. Er zitten nog verschillende projecten in de studiefase.

Laak

DE TOESTAND DIE WE WILLEN BEREIKEN

waterkwaliteit

De Laak is een aandachtsgebied klasse 4. Het gebied heeft de goede ecologische toestand bereikt in 2033 (of erna van zodra natuurlijk herstel heeft plaatsgevonden).

wateroverlast

Het mondingsgebied van de Laak in de Dijle is overstromingsgevoelig.

watertekort

De Laak valt in de zomer vaak droog doordat er geen permanente voeding is. Herstel van de verbinding met de Demer is hier dan ook curciaal.

waterbeleving

De Laak heeft veel potenties voor beleving, zeker in Aarschot zelf. Water in de Laak is hierbij natuurlijk de eerste vereiste.

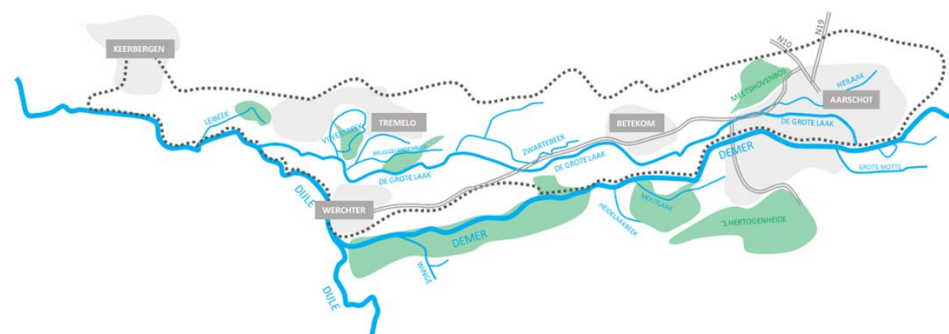
Meer info: bekkenspecifiek deel Dijle-Zennebekken

SAMEN WERKEN WE AAN WATER

Voor de Laakvallei coördineert het regionaal landschap Noord-Hageland het overleg, vanuit het gebiedsgericht overleg rond Demer- en Laakvallei met onder andere Sigma Demervallei en Waterlandschap 'De Laak, een vallei vol kansen'.

Meer info: bekkenwebsite Dijle-Zennebekken en bekkenspecifiek deel Dijle-Zennebekken

HET ENGAGEMENT VAN DE PARTNERS

➡ Opnieuw water in de Laak!

Door de aanleg van de oostelijke ring in Aarschot in de jaren '70 werd de Laak afgesneden van de Demer. Sindsdien wordt de Laak enkel gevoed door regenwater, en helaas ook op sommige locaties nog afvalwater. Het is echter de bedoeling de verbinding van de Laak met de Demer te herstellen zodat er opnieuw meer water door de Laak kan stromen (actie [8A E 0337](#)). Dit kan niet ter hoogte van de oorspronkelijke verbinding ten oosten van Aarschot waar momenteel de ring van Aarschot zich bevindt.

In kader van het Sigmaplan Demervallei zal De Vlaamse Waterweg in de loop van de volgende jaren wel al een [aansluiting maken van de Laak met de Demer net afwaarts Aarschot in Betekom](#), ter hoogte van Steyenhof. Het openbaar onderzoek voor dit deelproject liep af eind 2023. Via een oude meander van de Demer, die vlakbij de Laak ligt, zal een verbinding gemaakt worden met de Laak. De voeding verloopt gravitair, wat wil zeggen dat er alleen water van de Demer naar de Laak zal stromen als het water in de Demer voldoende hoog staat. Er zal dus nog geen continue voeding van de Laak zijn. De hoeveelheid water die wordt toegelaten zal ook afgestemd worden op de toestand van de Laak.

Meander te Steyenhof (Betekom) waarlangs de Laak terug zal verbonden worden met de Demer

Ter hoogte van Bekaf wordt onderzocht of een pompinstallatie in de toekomst voor een basisvoeding kan zorgen. Het herstel van de voeding van de Laak met Demerwater blijft dus belangrijk voor een duurzaam ecologisch herstel van de Laak.

De Laak beschikt over een enorm potentieel om een waardevolle groen-blauwe corridor te vormen tussen het Demer- en Dijlebekken, met mogelijkheden voor recreatieve beleving en duurzame landbouw. Ook binnen de bebouwde omgeving van centrum Aarschot zijn er kansen tot het herwaarderen van de waterloop. Water in de Laak is hierbij natuurlijk een belangrijke randvoorwaarde.

In 2025 zal het integraal project Laak terug opgestart worden. Met alle partners samen kan dan gekeken worden hoe concreet invulling gegeven wordt aan mogelijke projecten voor de Laak binnen WaterLandschap.

Woluwe

DE TOESTAND DIE WE WILLEN BEREIKEN

waterkwaliteit

De Woluwe is een aandachtsgebied klasse 4. Het gebied heeft de goede ecologische toestand bereikt in 2033 (of erna van zodra natuurlijk herstel heeft plaatsgevonden).

wateroverlast

Het gebied van de Woluwe is heel sterk overstromingsgevoelig. De sterke verstedelijking zorgt hier immers voor zowel een snelle afvoer van regenwater als een gebrek aan ruimte voor waterbuffering. Naast zoeken naar ruimte voor extra buffering, moet hier ook gekeken worden naar alternatieve manieren van omgaan met overstromingen.

watertekort

Omwille van het sterk verstedelijkt karakter wordt verwacht dat het beken van de Woluwe door de klimaatverandering nog sterker droogtegevoelig gaat worden, en dat de impact hier groter zal zijn dan gemiddeld voor Vlaanderen.

waterbeleving

Zeker in een stedelijke omgeving als de Woluwe is de aanwezigheid van water een echte meerwaarde. Er werden al verschillende stukjes waterloop opnieuw opgelegd, en de vele ontwikkelingen in het gebied bieden ook de volgende jaren kansen voor herwaardering en openleggen van de waterloop.

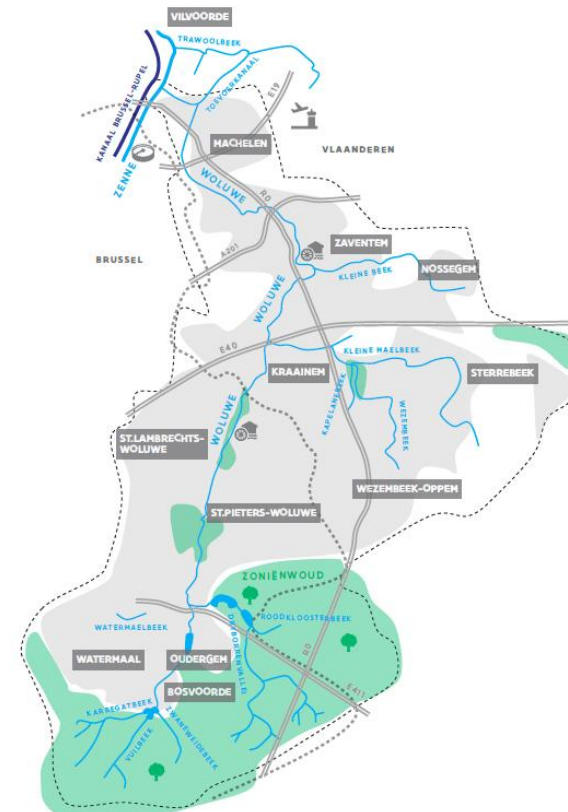
Meer info: bekken specifiek deel Dijle-Zennebekken

SAMEN WERKEN WE AAN WATER

Het strategisch project Leve(n)de Woluwe brengt de partners samen in de Woluwevallei. De Vlaamse Milieumaatschappij, regionaal landschap Brabantse Kouters, gemeenten Kraainem, Wezembeek-Oppeem, Zaventem, Machelen, Steenokkerzeel, stad Vilvoorde, de Vlaamse Landmaatschappij, bekkensecretariaat Dijle-Zennebekken, De Werkvennootschap, Agentschap voor Natuur en Bos, Leefmilieu Brussel, Aquafin en de provincie Vlaams-Brabant zijn betrokken.

Meer info: bekkenwebsite Dijle-Zennebekken en bekkenspecifiek deel Dijle-Zennebekken

HET ENGAGEMENT VAN DE PARTNERS

➡ Naar een groenblauw netwerk langs de Woluwe

De Woluwe stroomt in het dichtbevolkte, sterk verstedelijkte gebied rond Brussel. De ruimte voor de rivier is hier vaak beperkt, en op verschillende plaatsen werd de Woluwe in het verleden ingekokerd. De Vlaamse Milieumaatschappij wil samen met haar partners de Woluwe opnieuw openleggen waar mogelijk (actie [8A E 0336](#)). Zo kan de waterloop meer water bergen, wat zeker nodig is in dit overstromingsgevoelige gebied, en vormt ze een ecologische meerwaarde. In dit gebied lopen verschillende grote infrastructuur-werken, die ook kansen bieden voor de Woluwe.

Ter hoogte van het Woluwedal in Sint-Stevens-Woluwe, legde de Vlaamse Milieumaatschappij in 2020 en 2021 de Woluwe opnieuw open en herstelde de natuurlijke, meanderende bedding van de Woluwe. De voetbalclub en voetbalvelden werden onthard en maakten plaats voor extra bos en waardevolle natuur. Het park Woluwedal is een realisatie van de VMM en de gemeente Zaventem in nauwe samenwerking met het Regionaal Landschap Brabantse Kouters, de Bosgroep Vlaams-Brabant en Kiemkracht vzw en wordt financieel ondersteund door het Agentschap voor Natuur en Bos, het Vlaamse Randfonds en het bedrijf ALD Automotive. Via de subsidies 'Lokale gebiedsdeal droogte 2.0', zal in 2025 nog extra onthard worden in het park.

De Vlaamse Milieumaatschappij legt ondertussen ook in Machelen de Woluwe opnieuw open langs de R22. Een eerste deel is de Woluwe tussen de Haachtstesteenweg en de Nieuwbrugstraat. Hier wordt in een eerste stap de Woluwe open gelegd in de buurtparken die de gemeente Machelen aanlegt, in het kader van de werken van het Agentschap Wegen en Verkeer. In buurtpark Villastraat werd de Woluwe al open gelegd in 2022. Dit opengelegde deel werd evenwel nog niet gekoppeld aan het meer op- of afwaartse deel van een open Woluwe. Een open Woluwe in het buurtpark ter hoogte van de Budasteenweg en Donjonvijver kon nog niet gerealiseerd worden omwille van de vervuiling in de ondergrond. Samen met OVAM wordt nu bekeken hoe deze vervuiling best wordt aangepakt. In de loop van de volgende jaren hopen we dit uit te klaren. Naast het open leggen van de Woluwe wil de gemeente Machelen samen met de Vlaamse Milieumaatschappij ook inzetten op waterbeleving. Deze buurtparken krijgen een recreatieve en educatieve functie. De aanleg wordt financieel ondersteund door het Agentschap voor Natuur en Bos. Aansluitend op deze werken zullen nog een aantal

verbindingen gemaakt moet worden tussen deze reeds open gelegde stukken. Daarvoor is nog overleg nodig met bepaalde privé-partijen.

De opengelegde Woluwe langs de Woluwelaan (R22) in Machelen.

Ondertussen werden ook de werken langs de Woluwelaan (R22) in Diegem tussen de Haachtstesteenweg en de verkeerswisselaar R0xA201 aangevat. Dit is in samenwerking met De Werkvennootschap. De werken zijn gestart eind vorig jaar en zullen nog tot half 2025 lopen. Tijdens deze werken is men ook weer op vervuiling in de bodem gestoten. De aanpak hiervan wordt momenteel bekeken en geanalyseerd.

In het najaar van 2024 start in het kader van de Werken aan de Ring, de herinrichting van het knooppunt R0xA201 in Machelen. De plannen voorzien een transformatie van de ruime en overgedimensioneerde verkeersturbine naar een efficiënte en veel compactere verkeerswisselaar. Hierdoor komt ruimte vrij om de Woluwe, die op dit moment ingekokerd onder het knooppunt door loopt, terug open te leggen en een kwaliteitsvolle bedding te geven. Het openleggen van de Woluwe en het aanleggen van de parken worden uitgevoerd als laatste fase van deze werf, naar schatting in 2028.

Dit alles zal zorgen voor 88 000m³ extra buffervolume. Water krijgt zo meer ruimte en de rivier kan gemakkelijker water bufferen. Zo mengt het zich niet met het rioolwater, geraakt het rioleringsstelsel (moerriolen) minder snel overbelast en daalt het overstromingsrisico. De Woluwe wordt zo robuuster tegen hevige regenbuien en lange periodes van droogte. Bovendien biedt een open Woluwe met natuurlijk ingerichte oevers een enorme meerwaarde voor de biodiversiteit en de leefbaarheid in de regio.

Toekomstbeeld verkeerswisselaar R0x201 in Machelen met opengelegde Woluwe en natuurlijk park

➡ Afstroom bepreken in het bekken van de Woluwe

Ook in de sterk verstedelijkte Woluwevallei speelt erosie een belangrijke rol. De gemeenten Zaventem en Wezembeek-Oppeem hebben daarom een goedgekeurd erosiebestrijdingsplan en hebben ook een erosiecoördinator (provincie Vlaams-Brabant) aangesteld. Beide gemeenten voerden al enkele erosiebestrijdingswerken uit, en hebben voor 2024-2025 ook nog projecten op de planning staan (actie [8B A 0117](#)). In Wezembeek-Oppeem is er een afgewerkt ontwerp voor de aanleg van [een erosiepoel van 610 m² met een aarden dam](#), een [houtkant](#) en een [grasstrook](#).

De gemeente Zaventem voerde samen met de provincie Vlaams-Brabant erosiebestrijdingswerken uit aan knelpunten ter hoogte van Ter Wilgen-Dorserhof en in de Jean Monnetwijk. In Ter Wilgen werd een houthakseldam van 83m aangelegd, samen met een grasstrook van 21 m breed.

In de Jean Monnetwijk werd een erosiepoel aangelegd die tot 1250m³ water kan bufferen. Stroomopwaarts van de poel kwam een grasbufferstrook van 6m breed. Met de uitgegraven grond van de poel werd een aarden dam aangelegd van 300m lang op de rand van de akker. Water en modder kunnen bezinken in de erosiepoel. Via een knijpconstructie vloeit het water dan naar een wadi, die voor bijkomende buffering en infiltratie zorgt.

Verder zijn er in Zaventem nog een aarden dam met erosiepoel en grasstrook gepland in de Tramstraat, en twee erosiepoelen met gracht en grachtzone in Terwenberg. De ontwerpen hiervoor zijn afgerond.

In de sterk verstedelijkte regio van de Woluwevallei ontbreekt op grote schaal de connectie tussen helder regen- en bronwater en het landschap. De combinatie van de hoge verhardingsgraad, het sterk uitgebouwde en ingewikkelde netwerk van riolering en collectoren en het systeem van (betonnen) grachten die water van landbouwkouters versneld afvoeren, zorgt ervoor dat een groot deel van het regenwater rechtstreeks afgevoerd wordt, voordat het de kans krijgt om te infiltreren. Bronwater en kwel worden in veel gevallen rechtstreeks naar het rioleringsstelsel geleid in plaats van naar de beken en rivier. Via de Lokale Gebiedsdeal droogte 2.0, die begin 2024 werd goedgekeurd, zet de gebiedsdeal 'Water voor de Woluwe' met de gemeenten Zaventem, Wezembeek-Oppeem en Machelen, het herstel van de connectie tussen het water en de omgeving centraal. Via ontharding, het bevorderen van lokale infiltratie, de afkoppeling van grachten van het rioleringsstelsel en vertraagde afvoer, wordt ervoor gezorgd dat regen- en bronwater zo lang mogelijk in het landschap kunnen blijven, zowel in de open als in de bebouwde omgeving. Het geheel wordt gecoördineerd door het strategisch project Levende Woluwe.

In 'Water voor de Woluwe' worden drie deelprojecten aangepakt:

- *Ontharding gemeentelijke grachten* (Zaventem, Wezembeek-Oppeem, Machelen): Hiervoor werd in de eerste helft van 2024 een gedetailleerde inventaris opgemaakt van alle verharde grachten in het stroomgebied van de Woluwe. Alle grachten werden in kaart gebracht en verschillende parameters werden opgemeten. Met deze data kon een selectie gemaakt worden van grachten om her in te richten. Voor de gracht langs de Astridlaan in Wezembeek-Oppeem werden al technische plannen opgemaakt. Ook voor de gracht van de Margabron in Machelen werd een technisch plan om te ontharden opgemaakt. Uitvoering hiervan is voorzien in 2025, gekoppeld aan een erfgoedproject in het park.

- *Groenblauwe dooradering Machelen*: ontharding en herinrichting van enkele straten in Machelen, samen met de Vlaamse Landmaatschappij in kader van het landinrichtingsplan Woluwe-Trawool-Floordambos. Er werd verder afgestemd met de ontwerpers van de VLM en gemeente Machelen voor de uitvoering van dit project.
- *Ontharding Woluwe-oever* (Zaventem): ontharding en daarna vergroening en integratie in speelbos en speelnatuur van parking langs de Woluwe.

Klimaatadaptatiescan Zaventem

Klimaatverandering zorgt lokaal voor uitdagingen zoals hittestress, droogte en wateroverlast. De klimaatadaptatiescan voor Zaventem brengt deze risico's in kaart en biedt concrete oplossingen om de gemeente weerbaarder te maken. Met de klimaatadaptatietools van VMM worden kwetsbaarheden geanalyseerd en maatregelen voorgesteld om de impact tegen 2050 te beperken. Dit rapport bevat de belangrijkste inzichten en aanbevelingen om de gemeente Zaventem beter voor te bereiden op de toekomst.

Een klimaatadaptatiescan helpt lokale besturen om zich voor te bereiden op de gevolgen van klimaatverandering, zoals hittestress, droogte en wateroverlast. Met een gedetailleerde data-analyse brengt de scan de kwetsbaarheden van een regio in kaart. Daarnaast analyseert ze het milderend potentieel van lokale, ruimtelijke ingrepen. In dialoog met het lokaal bestuur resulteert dit in een concreet actieprogramma met maatregelen en strategieën om de leefomgeving klimaatbestendiger te maken.

Het rapport bevat:

- Een visie op een klimaatbestendige toekomst voor de gemeente Zaventem.
- Een strategie om deze doelen te bereiken.
- Concrete maatregelen, zoals locatiespecifieke ingrepen en technieken.
- Een overzicht van prioritaire acties en inspirerende voorontwerpen voor concrete projecten.

Met dit rapport bij de hand kunnen het lokaal bestuur en andere terreinactoren in Zaventem snel aan de slag met investeringsklare oplossingen en zo bijdragen aan een klimaatbestendig Vlaanderen. Het kan geraadpleegd worden via de [website van VMM](#).

Bevaarbare Dijle en Sigmagebieden

DE TOESTAND DIE WE WILLEN BEREIKEN

waterkwaliteit

De Bevaarbare Dijle en Sigmagebieden is deels een aandachtsgebied klasse 4 (Het gebied heeft de goede ecologische toestand bereikt in 2033 (of erna van zodra natuurlijk herstel heeft plaatsgevonden)), en deels een aandachtsgebied klasse 5 (Het gebied heeft de goede ecologische toestand niet bereikt in 2033, maar er is wel potentieel voor een sterke vooruitgang (dankzij win-wins met andere waterdoelstellingen, aanwezigheid lokale waardevolle OWLn)).

wateroverlast

Op het grootste deel van de bevaarbare Dijle is er een getijde-impact. Bovendien is het meest afwaartse deel van het gebied ook een zone waar veel rivieren samenstromen. Dit alles maakt dit een deelgebied gevoelig voor overstromingen. Daarom ook dat het Sigmaplan op dit gebied inzet.

watertekort

[aanvullen]

waterbeleving

In de sigmagebieden wordt sterk ingezet op waterbeleving. Er wordt veel belang gehecht aan een goede fiets- en wandelinfrastructuur langs de waterlopen. Helemaal afwaarts in het gebied, in stad Mechelen, wordt ook heel sterk ingezet op herwaardering van water in de stad.

Meer info: bekkenspecifiek deel Dijle-Zennebekken

SAMEN WERKEN WE AAN WATER

Voor dit deelgebied is er geen specifiek overleg getrokken door het bekkensecretariaat. In kader van het Sigmaplan worden stakeholders en partners hier wel uitgebreid betrokken.

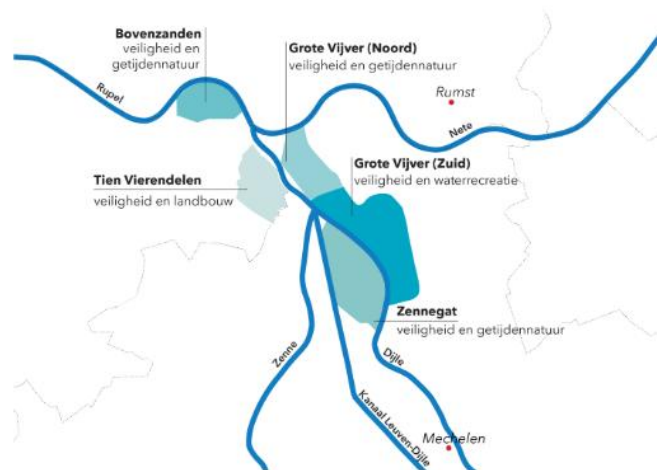

Meer info: bekkewebsite Dijle-Zennebekken en bekkenspecifiek deel Dijle-Zennebekken

HET ENGAGEMENT VAN DE PARTNERS

➡ Sigma Dijlemonding

Het [sigmagebied Dijlemonding](#) is het gebied waar Dijle, Zenne, Kanaal, Nete en Rupel samenkomen (actie [6 G 0019](#)). De voorbije jaren werden hier al een gecontroleerd overstromingsgebied met gereduceerd getij ter hoogte van het Zennegat aangelegd, en een overstromingsgebied en een overstromingsgebied met gereduceerd getij in het gebied Grote Vijver. Ook aan recreatie (onder andere fietsbruggen) werd veel aandacht besteed. Momenteel zijn de werken aan de gang in het gebied Tienvierendelen, op de grens van het Dijle-Zennebekken en het Benedenscheldebekken.

Tien Vierendelen ligt in de Willebroekse deelgemeente Heindonk. Het is de bedoeling dat dit gebied bij extreem stormtij, ongeveer eens in de 20 jaar, gecontroleerd zal overstromen. Dat betekent dat landbouwers de gronden kunnen blijven gebruiken. In 2021 en 2022 voerde De Vlaamse Waterweg hier de eerste fase van de aanleg uit en bouwde ze 2 uitwateringssluizen in de Dijledijk op de linkeroever.

In februari 2024 werd gestart met de volgende fase. Tijdens deze fase zal gewerkt worden aan de nieuwe dijken. Eerst zullen enkele voorbereidende werken uitgevoerd worden, die nodig zijn voor de aanleg van de ringdijk van dit gecontroleerd overstromingsgebied (GOG), zoals rooiingswerken, profileringswerken, ... Ter hoogte van de rivierdijk langs de Dijle wordt daarnaast ook een tijdelijke voorziening voor fietsers gebouwd zodat zij tijdens deze fase van de werken het jaagpad gewoon kunnen blijven gebruiken zonder dat ze het werfverkeer moeten kruisen. Vanaf 2025, na de aanleg van de ringdijk, kan ook de overlooptdijk aangelegd worden, langs waar het Dijlewater bij stormtij het gebied zal binnenstromen. Het gebied zou normaal operationeel moeten zijn in 2026.

Projectgebied Tienvierendelen

In het Benedenscheldebekken werd het gebied Bovenzanden, een bestaand gecontroleerd overstromingsgebied, omgebouwd tot een gecontroleerd overstromingsgebied met gereduceerd getij. Op 12 februari stroomde voor het eerst rivierwater via de inwateringssluits het gebied in.

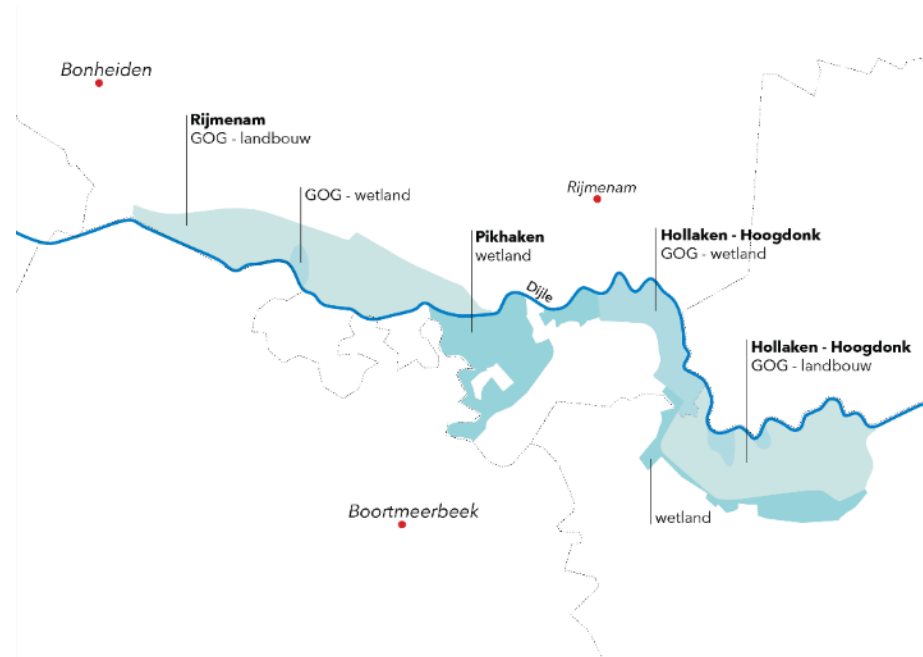
De werken aan Bovenzanden en Tienvierendelen zijn de laatste projecten in cluster Dijlemonding. Na voltooiing van de 5 gebieden, zal er zo 250 ha aan gecontroleerde overstromingsgebieden beschikbaar zijn om de streek rond Willebroek en Mechelen te vrijwaren van overstromingen van getijdenrivieren.

➡ Sigma Bovendijle

Het projectgebied voor [Sigma Bovendijle](#) bevindt zich op het grondgebied van Bonheiden en Haacht ([actie 6 G 0020](#)). De Vlaamse Waterweg en het Agentschap voor Natuur en Bos zullen hier twee overstromingsgebieden aanleggen en het natuurgebied Pikhaken verder ontwikkelen tot een waardevol wetland. In 2021 en 2022 werden de voormalige akkers tussen de Dijle en de Streepkensdreef omgevormd tot schrale graslanden. De toplaag, die verzadigd was met fosfaat, is afgegraven en zal gebruikt worden voor de ringdijk van het gecontroleerd overstromingsgebied Rijmenam op de andere oever van de Dijle. Op de afgegraven gronden werd hooi van pimperlhooilanden in de buurt uitgespreid, en zo konden in 2023 de eerste nieuwe pimperlplantjes kiemen. Ook de Dijlemeander in het gebied werd aangepakt. Het slib werd verwijderd, en een verdwenen deel van de meander werd in ere hersteld.

Om de laatste ontbrekende stukjes op grondgebied Bonheiden te verkrijgen, startte ANB een onteigeningsprocedure op. Het openbaar onderzoek hiervoor liep in september 2022. Het definitieve onteigeningsbesluit werd op 10 maart 2023 vastgesteld.

De Vlaamse Waterweg startte in 2023 ook de studie op voor het detailontwerp van de GOG's Rijmenam en Hollaken-Hoogdonk. Eens dit afgerond is, kan de vergunning aangevraagd worden voor de aanleg van deze GOG's.

➡ Sigma Dorent

Het projectgebied Dorent is geen klassiek Sigmagebied. Hier werd geen overstromingsgebied ingericht, maar werd exclusief op het natuuraspect ingezet. Het gebied werd heringericht als een wetland, natte natuur die bij hevige regenval het water opzuigt. In droge periodes kan het water dan met mondjesmaat opnieuw losgelaten worden. Zo draagt Dorent bij aan het milderen van de schadelijke effecten van klimaatverandering.

Speciaal voor de kamsalamander, onze grootste watersalamander die zwaar onder druk staat, werden poelen hersteld en ook een paar nieuwe poelen uitgegraven. Vervuld slib werd geruimd uit de afgesneden meanders van de Oude Zenne, die ook flauw afhellende oevers kregen met een geleidelijke overgang van water naar land. Daarnaast werd ook werk gemaakt van meer landbiotoop voor de soort. Zo zal begrazing op termijn zorgen voor structuurrijke vegetatie met bramen. Dood hout blijft liggen, en er werden verschillende takkenhopen aangelegd, de ideale schuilplaats voor een kamsalamander als hij aan land overwintert.

Deze werken werden afgerond in 2023. Om na te gaan of deze inspanningen ook effectief lonen, werd in opdracht van het Agentschap voor Natuur en Bos een monitoringsopdracht uitgevoerd door Natuurpunt Studie. En de inspanningen hebben geloond! In alle acht onderzochte waterpartijen werden een heleboel amfibieën gevangen, waarvan meer dan een kwart kamsalamanders waren. Deze komen ook in alle bemonsterde poelen voor. Daarnaast profiteren ook watervogels, andere amfibieën, juffers en libellen van dit natuurherstel. Er werden ook nog enkele optimalisatiepunten meegegeven om tot nog betere resultaten te komen.

De Dorent in 2024 (© Vilda)

Zenne-Maalbeek-Aabeek

DE TOESTAND DIE WE WILLEN BEREIKEN

waterkwaliteit

De Zenne-Maalbeek-Aabeek is een aandachtsgebied klasse 5. Het gebied heeft de goede ecologische toestand niet bereikt in 2033, maar er is wel potentieel voor een sterke vooruitgang (dankzij win-wins met andere waterdoelstellingen, aanwezigheid lokale waardevolle OWLn)

wateroverlast

Het gebied kent een hoog risico op overstromingen, zowel vanuit de waterloop als door afstromend water. In het verleden werden al verschillende maatregelen genomen, en hier wordt ook verder op ingezet.

watertekort

Het gebied, en zeker de Maalbeek, is meer dan de rest van Vlaanderen gevoelig voor een hogere impact van droogte door het veranderende klimaat.

waterbeleving

Onder andere binnen de landinrichtingsprojecten wordt hier sterk ingezet op waterbeleving.

Meer info: bekkenspecifiek deel Dijle-Zennebekken

SAMEN WERKEN WE AAN WATER

Samen met het strategisch project Groene Noordrand organiseert het bekkensecretariaat Dijle-Zennebekken sinds 2018 het integraal project Maalbeek. Hiermee proberen de verschillende partners te werken aan een gezond en robuust watersysteem in de Maalbeekvallei en de blauwgroene elementen uit de visie voor de Groene Noordrand te verwezenlijken.

Partners in het project zijn regionaal landschap Brabantse Kouters, de gemeenten Asse, Wemmel, Merchtem, Meise en Grimbergen, het Agentschap voor Natuur en Bos, de Vlaamse Landmaatschappij, de Vlaamse Milieumaatschappij, de Werkvennootschap, het Agentschap Landbouw en Zeevisserij, Natuurpunt, Boerenbond, Aquafin, Fluvius, Farys, Molenforum Vlaanderen, provincie Vlaams-Brabant, Leefmilieu Brussel, strategisch project Groene Noordrand en bekkensecretariaat Dijle-Zennebekken.

In het gebied van de Aabeek is het vooral het strategisch project ORIOM dat de partners bij elkaar brengt.

Meer info: bekkenwebsite Dijle-Zennebekken en bekkenspecifiek deel Dijle-Zennebekken

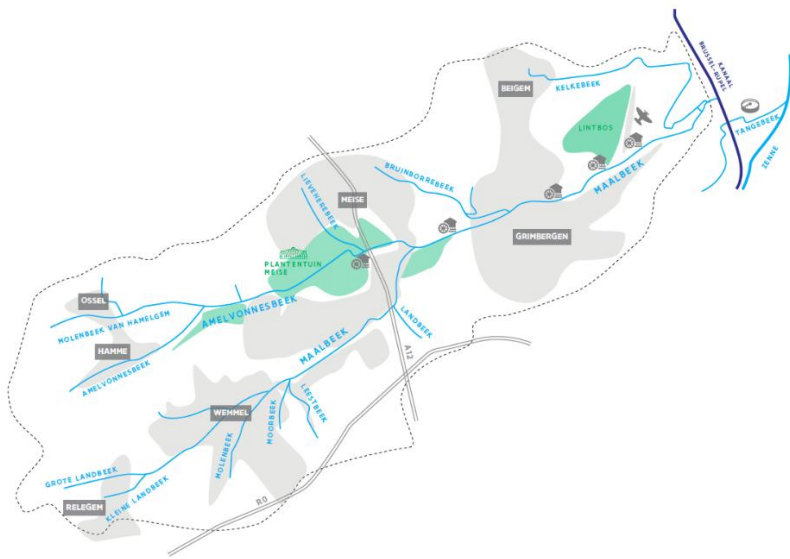
HET ENGAGEMENT VAN DE PARTNERS

➡ Strategisch project 'Werf Groene Noordrand'

In het noordwesten van de Vlaamse Rand ligt nog een verrassend landelijk open ruimte gebied, met waardevolle, natuurrijke valleien en weidse open kouters. Door de stijgende vraag naar ruimte voor wonen en ondernemen, en de optimalisatie van de Brusselse Ring, is het een uitdaging om hierin een evenwicht te zoeken.

Eind 2023 keurde het Departement Omgeving de derde projectperiode voor het strategisch project Groene Noordrand goed. De volgende drie jaar kan dus verder gewerkt worden in dit uitdagende gebied. De bestaande gebiedsvisie kan nu worden omgezet in concrete realisaties, vandaar de naam 'Werf Groene Noordrand'.

De Maalbeek en haar zijlopen vormt samen met de Tangebeek een belangrijke groenblauwe ader door het gebied. In het integraal project Maalbeek brengen het strategisch project en het bekkensecretariaat dan ook de verschillende partners samen om te werken aan een gezond, duurzaam en robuust watersysteem in de Maalbeekvallei.

Een plek waar de Maalbeek weer een prominentere plaats kreeg, is het Beiaardpleintje in Grimbergen. Tot voor kort was dit een weinig aantrekkelijk pleintje langs een drukke weg. Sinds de omvorming vind je hier nu een fijne verpozingsplek vlak aan de Maalbeek. De Maalbeek kreeg hier extra ruimte door een bredere winterbedding. Er werd ook een vlonder aangelegd, waardoor je kan afdalen tot aan de Maalbeek. De straat werd opgebroken om aan het pleintje toe te voegen en zo extra ruimte te geven aan de Maalbeek. Zo werd een monotoon plein omgevormd tot een groen, blauw en biodivers plekje.

Dit project kreeg subsidies vanuit het Agentschap Natuur en Bos als Natuur-in-je-Buurt project, en werd gerealiseerd door de gemeente Grimbergen in samenwerking met het regionaal landschap Brabantse Kouters. Het kadert in het strategisch project Groene Noordrand.

Inhuulding van het Beiaardplein tijdens de Week van het Water in maart 2025 (© RLBK)

Waterlandschap COWALA

In het Water-Lands-Schap 2.0-project Cowala werkt een diverse gebiedscoalitie van 3 gemeenten (Zemst, Mechelen, Boortmeerbeek), regionale landschappen (Dijleland, Brabantse kouters, Rivierenland), de provincie Vlaams-Brabant, Boerenatuur Vlaanderen,

Aquafin, Natuurpunt, het bekkensecretariaat van het Dijle-Zennebekken en het strategisch project ORIOM samen rond het klimaatrobuuster maken van het buitengebied.

Het project werd officieel goedgekeurd op 28 april 2023 en krijgt hiervoor middelen van het Vlaams Adaptatieplan. Volgende maatregelen uit het gebiedsprogramma werden in 2024 gerealiseerd:

- 5 grondwaterpeilmeters werden verspreid over Zemsts grondgebied geplaatst.
- Een haalbaarheidsstudie naar het slimmer sturen en herinrichten van de Afleiding van de Zenne ter verhoging van het bufferings- en vernatuurlijkingspotentieel werd opgestart. Deze opdracht werd gegund aan Sweco.
- Voor 2 zones langs de Kesterbeek in Zemst (Beekveldstraat en Kapelstraat) werden uitvoeringsplannen voorbereid om wateroverlast aan te pakken en de beekvallei meer ruimte en een hogere natuurwaarde te geven.
- In de Kesterbeekvallei werden ter hoogte van de Beekveldstraat en de Grenshoeve streekeigen plantgoed aangeplant ter bevordering van landschapsherstel.
- De plaatsing van een 15-tal stuwen en schotten werd voorbereid, de plaatsing is voorzien in 2025.
- Een gecoördineerd grachtenbeheersysteem werd uitgewerkt, dat in samenwerking met 5 geïnteresseerde landbouwers in 2025 zal worden uitgetest.

Verouderde stuwen op de Zenne en de Afleiding van de Zenne (© gemeente Zemst)

Ook werd de Kesterbeek in Zemst tijdens de Week van het Water 2024 in de schijnwerpers geplaatst met een excursie en een waterkwaliteitsmeting.

Kesterbeekwandeling tijdens de Week van het Water in 2024 (© gemeente Zemst)

Landinrichting Woluwe-Trawool-Floordambos

De Vlaamse minister van Omgeving keurde eind 2022 het [landinrichtingsplan Woluwe-Trawool-Floordambos](#) van de Vlaamse Landmaatschappij definitief goed. De Trawool is een zijloop van de Zenne die ontspringt in het Floordambos. Ze verbindt het Floordambos met het domein 3 Fontein in Vilvoorde. De Trawool stroomt voor een groot deel door dichtbebouwd gebied. Op sommige plaatsen stroomt de Trawool overwelfd, en waar hij toch openligt, is de structuurkwaliteit vaak slecht. Naast de vallei van de Trawool, maken ook de Zennevallei en de Woluwevallei voor een deeltje onderdeel uit van het projectgebied.

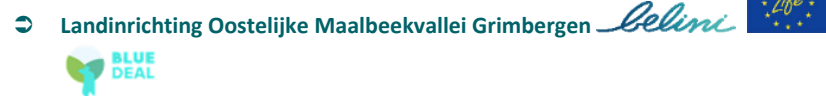
Half april 2024 startte de VLM met de eerste werken aan de Ravaartstraat. De weinig gebruikte Ravaartstraat ligt tussen het Floordambos en het Peutiebos. De VLM vormde samen met stad Vilvoorde, gemeente Steenokkerzeel en Agentschap Wegen en Verkeer deze grijze strook om naar een groenblauwe verbinding. De asfaltstrook van 8000m², met onder andere de brug over de E19, werd opgebroken en omgevormd naar een bermbrug.

De ene kant van de brug is voorbehouden voor fietsers en wandelaars, de andere zijde laat kleine en middelgrote diersoorten op de brug toe.

De ontharding van de Ravaartstraat maakte het mogelijk om het gebied te vernatten. Aan de voet van de brug over de autosnelweg E19 werd een opgehoogde zone terug uitgegraven tot het oorspronkelijke maaiveld. Dat leidde tot de ontwikkeling van een moeraszone. De bestaande poel werd groter gemaakt. Drie nieuwe poelen geven de biodiversiteit een boost en zorgen voor meer wateropvang. Ze hebben verschillende dieptes en één poel is verbonden met de gracht erlangs. Hier werden ook middelen vanuit de Blue Deal voor voorzien.

De Ravaartstraat voor en tijdens de werken (© VLM)

Het [landinrichtingsplan oostelijke Maalbeekvallei Grimbergen](#) kadert binnen de ruimere landinrichting Vlaamse Rand. Het werd goedgekeurd in 2020. In 2022 werd de omgevingsvergunning verleend voor het eerste uitvoeringsdossier. Dit omvat de zone tussen het vliegveld en de Oyenbrugstraat. Hier legde de Vlaamse Landmaatschappij een nieuw park aan van 4ha, met extra aandacht voor water. Er werd onder andere ook een swale aangelegd. Deze zal het afspoelend water van het vliegveld kunnen bufferen en zo de wateroverlast lager in de Oyenbrugstraat verminderen. Tegelijk vormt dit ook een nieuwe landschaps-ecologische structuur. De werken startten op 7 maart 2024 en zijn ondertussen afgerond. Dit project wordt deels mee gefinancierd vanuit het Life Belini

project. Via de lokale Hefboomprojecten Natte Natuur van de Blue Deal kreeg de gemeente Grimbergen extra subsidies om verharding (skatepark, voetbalveld en infrastructuur, hondenschool) aan de rand van het gebied te verwijderen.

Een volgende deelproject waar gewerkt zal worden is de omgeving van de Tommemolen. Hier zal het oeverprofiel van de Maalbeek hersteld worden (actie [8A E 0345](#)). De bodem is hier gecompacteerd, halfverhard en vervuild met puinafval, waardoor het terrein haar waterbergende en -infiltrerende functie verloren is. De sanering van de inerte stortmaterialen laat toe om een zomer- en winterbedding te maken. Het nieuwe profiel van de waterloop zal geleidelijk oplopen van de oever naar de Tommenmolenstraat en variëren in hellingsgraad. Deze natuurlijke oevers en de winterbedding geven ruimte voor waterbuffering en bieden kansen voor de verdere ontwikkeling van natte natuur. Het openbaar onderzoek voor de omgevingsvergunningsaanvraag liep van 20 december 2024 tot 18 januari 2025. Er is extra budget voorzien vanuit [Water-land-schap Groene Noordrand](#). In dit gebied zullen ook de vijvers natuurlijker ingericht worden. Deze vijvers zijn in beheer van Natuurpunt.

➡ Landinrichting Groene Noordrand

In de Groene Noordrand wordt binnen landinrichting Vlaamse Rand door de Vlaamse Landmaatschappij nog aan een volgend landinrichtingsproject gewerkt, namelijk het landinrichtingsplan (LIP) Groene Noordrand. Het LIP Groene Noordrand omvat ruwweg het gebied tussen de Maalbeek en de Brusselse Ring. Het plan lag tussen 1 augustus en 1 november 2024 in openbaar onderzoek. Ondertussen werden de bezwaren verwerkt. Het eindvoorstel werd eind maart 2025 besproken en voorgelegd aan de planbegeleidingsgroep ter goedkeuring.

Via het LIP Groene Noordrand zullen verschillende acties uit het integraal project Maalbeek concreet kunnen gerealiseerd worden, in samenwerking met het strategisch project Groene Noordrand.

In het [Water-Land-Schap project Klimaatrobuuste Groene Noordrand](#) werken het regionaal landschap Brabantse Kouters, de gemeenten Asse, Meise, Merchtem, Wemmel, Grimbergen, stad Vilvoorde en Plantentuin Meise aan een klimaatrobuuster landschap in de

Groene Noordrand. Zo maken ze het landschap, de landbouw en de natuur beter bestand tegen de gevolgen van klimaatverandering en verzekeren ze zo een duurzame toekomst. De projecten creëren ook kansen voor meer biodiversiteit.

De aandacht ligt op de droogte- en wateruitdagingen in de Maalbeek-, Amelvonnebeek- en Tangebeekvallei en op hun aanliggende kouters. Het klimaatrobuuster landschap wordt bereikt door oplossingen te zoeken op landbouw- en valleiveau.

In 2023 werd een eerste project gerealiseerd (het eerste in Vlaanderen van Water-Landschap 2.0 trouwens): de hermeandering van der Amelvonnebeek in de Plantentuin van Meise (zie WUP 2024).

Een ander deelproject, realiseren van extra regenwateropvang & -buffering ter beperking of opheffen van het grondwatergebruik in Den Diepen Boomgaard in Grimbergen, werd in 2024 gerealiseerd.

Op de Priesterlindekouter wordt een project uitgevoerd rond boslandbouw om in functie van waterhuishouding, bodemverbetering en het verhogen van de diversiteit. Dit is in uitvoering. Ook de aanleg van een wadi in de P. Remekerstraat in Wemmel is in uitvoering.

Een aantal projecten is nog in voorbereiding:

- De aanleg van een knijpconstructie op de Amelvonnebeek ter hoogte van de Brusselsesteenweg om het water hier te vertragen en te laten infiltreren
- Het bovengronds brengen van de Karlijbeek in de Plantentuin
- Herstel van de winterbedding van de Maalbeek ter hoogte van Hof te Poddegem in Grimbergen (samen met landinrichting Oostelijke Maalbeekvallei)
- De inzet van de gemeentelijke instrumentenkoffer.

🔄 Watergevoelig Open Ruimte Gebieden (WORG) Zemst

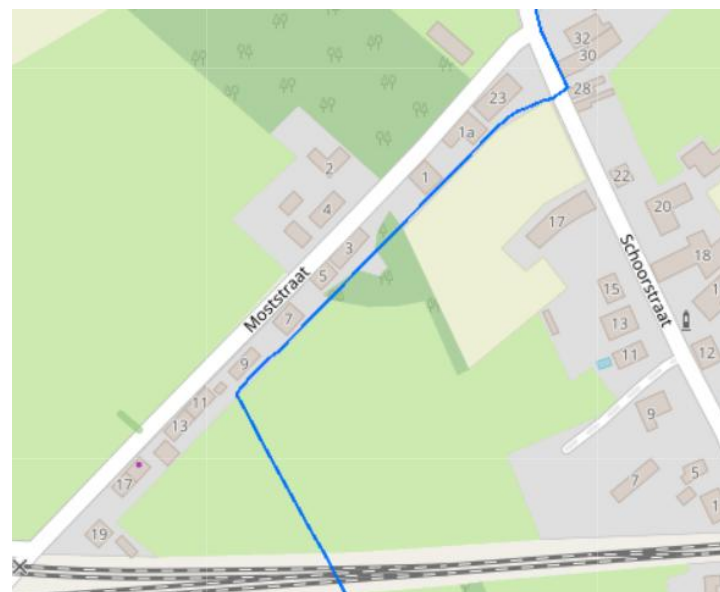
Het signaalgebied [Zenne-afleiding](#) in Zemst werd op 19 juli 2024 definitief aangeduid als WORG (Watergevoelig Openruimtegebied) door de Vlaamse Regering. Het besluit werd op 4 september 2024 gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad. Eigenaars hebben vanaf dan 2 jaar om een eventuele planschadevergoeding aan te vragen.

🔄 Erosiebestrijding in het gebied van de Maalbeek

In het gebied van de maalbeek komen grote akkergebieden, de kouters, voor; door het hellend karakter en de typische bodem is er in dit gebied een hoge erosiegevoeligheid. De gemeenten voerden hier de voorbije jaren dan ook al verschillende erosiebestrijdingswerken uit, samen met de provincie Vlaams-Brabant als erosiecoördinator (actie [8B A 0125](#)). Voor de gemeente Merchtem is er aan ontwerp opgemaakt voor een erosiepoel (1325m3) met aarden dam en drempel aan de Lindestraat. Deze zal binnenkort uitgevoerd worden.

🔄 Verlegging van de Dorpelpoelbeek in Mechelen

De Dorpelpoelbeek in Hombeek ligt nu ingebuisd onder huizen en terrassen in de Moststraat. De provincie Antwerpen plant om deze waterloop te verleggen en achterin de tuinen opnieuw in open bedding te leggen. De grondverwerving voor dit project is lopend.

Dijle van Leuven tot Werchter

DE TOESTAND DIE WE WILLEN BEREIKEN

waterkwaliteit

De Dijle van Leuven tot Werchter is een aandachtsgebied klasse 4. Het gebied heeft de goede ecologische toestand bereikt in 2033 (of erna van zodra natuurlijk herstel heeft plaatsgevonden).

wateroverlast

De stad Leuven is gebouwd langs de Dijle en is dan ook heel gevoelig voor overstromingen vanuit de Dijle. Het valleigebied opwaarts Leuven, met onder andere de Dooie Bemde, beschermt al decennialang Leuven tegen overstromingen. Het GOG Egenhoven vormt een laatste beschermingsluik. Via kleine ingrepen werden de doorstroom door Leuven en de sturing van het GOG verder geoptimaliseerd.

watertekort

Het gebied van de Dijle is sterk droogtegevoelig, mede door de hoge graad van verharding.

waterbeleving

In Leuven werd het laatste decennium heel sterk ingezet op de herwaardering van water in de stad. Grote delen van de Dijle (en ook de Voer) werden opnieuw opgelegd of meer zichtbaar gemaakt in de stad. Waar mogelijk, zoals bijvoorbeeld ter hoogte van de Hertogensite, wordt hier bij stadsontwikkelingsprojecten of bouwprojecten verder op ingezet.

Meer info: bekkenspecifiek deel Dijle-Zennebekken

SAMEN WERKEN WE AAN WATER

In het gebied Dijle van Leuven tot Werchter loopt voorlopig geen integraal project van het bekkensecretariaat. Af en toe is er wel overleg in kader van bepaalde dossiers.

Binnen stad Leuven loopt wel al enkele jaren het [WIRBO](#), wat staat voor 'Water in, rond, boven en onder Leuven'. Wirbo is een netwerk van experts die samen nadenken over hoe we vandaag en in de toekomst omgaan met water omgaan in Leuven.

Meer info: bekkenwebsite Dijle-Zennebekken en bekkenspecifiek deel Dijle-Zennebekken

HET ENGAGEMENT VAN DE PARTNERS

🔄 De Dijle opnieuw zichtbaar op de Hertogensite in Leuven

De voorbije jaren werd de Dijle op verschillende plaatsen in de Leuvense binnenstad opnieuw opengelegd of opgewaardeerd (actie [8A E 0342](#)). Op dit moment wordt hard gewerkt op de Hertogensite. Op de Hertogensite in de Leuvense Benedenstad, de vroeger ziekenhuissite, werd de Dijle 70 jaar geleden overwelfd. De herontwikkeling van het gebied maakt het mogelijk om de Dijle hier over een afstand van 300m opnieuw open te leggen. De eerste fase startte in 2022. Ondertussen is hier al een heel stuk Dijle opnieuw zichtbaar. Rond de opgelegde Dijle zal een groot park komen, een blauwgroen lint dat het centrum van de site zal vormen. De Vlaamse Milieumaatschappij, stad Leuven en de projectontwikkelaar bundelen hiervoor de krachten.

Opgelegde Dijle op de Hertogensite

Molenbeek-Parkbeek

DE TOESTAND DIE WE WILLEN BEREIKEN

waterkwaliteit

De Molenbeek-Parkbeek maakt deel uit van het afstroomgebied van Dijle IV en is dus een aandachtsgebied klasse 4. Het gebied heeft de goede ecologische toestand bereikt in 2033 (of erna van zodra natuurlijk herstel heeft plaatsgevonden).

wateroverlast

Het gebied van de Molenbeek is sterk gevoelig voor wateroverlast. In juli 2021 waren er overstromingen langs de Molenbeek in Leuven.

watertekort

Ook hier zijn zeker de kleinere zijlopen gevoelig voor droogte en droogvallen.

waterbeleving

De Molenbeek biedt zeker mogelijkheden naar waterbeleving toe. Op bepaalde plaatsen, bijvoorbeeld Abdij van Park, heeft zij al een belangrijke meerwaarde.

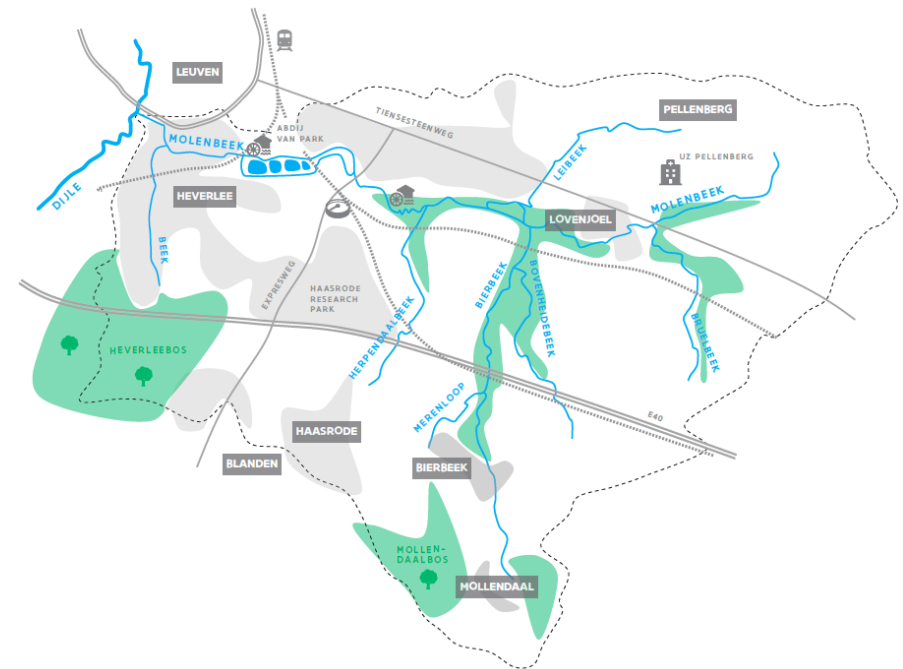
Meer info: bekken specifiek deel Dijle-Zennebekken

SAMEN WERKEN WE AAN WATER

Voor het gebied Molenbeek-Parkbeek werd begin 2024 een integraal project opgestart.

Meer info: bekkenwebsite Dijle-Zennebekken en bekken specifiek deel Dijle-Zennebekken

HET ENGAGEMENT VAN DE PARTNERS

↻ Integraal project Molenbeek opgestart!

De Molenbeek-Parkbeek is een ecologisch zeer waardevolle waterloop, die voor een groot deel van haar loop door (Europees) beschermd natuurgebied stroomt. De Molenbeek ontspringt in Lubbeek. Daarna stroomt ze door Bierbeek en Heverlee (Leuven), waar ze in de Dijle uitmondt. In het gebied van de Molenbeek lopen veel projecten. Om deze op elkaar af te stemmen en te kijken wat nog de knelpunten zijn om van de vallei van de Molenbeek een gezond, duurzaam en robuust watersysteem te maken, startte het bekkensecretariaat hier in maart 2024, samen met de Blue deal coördinator van regionaal landschap Dijleland, een integraal project op.

Opstartvergadering integraal project Molenbeek

Op een tweede overleg werd via een workshop een actielijst opgemaakt. Deze zal nu met de hele groep verder overlopen worden, en vormt de basis om rond te werken de volgende jaren.

↻ Aanpak vismigratieknelpunten en structuurherstel Molenbeek

De Molenbeek en haar zijlopen zijn ecologisch zeer waardevolle waterlopen met veel potenties. De Bruulbeek en de Mollendaalbeek werden in het verleden (2015 tot 2017) dan ook door het Agentschap voor Natuur en Bos geselecteerd om de Europees beschermde Rivierdonderpad uit te zetten en zo aan soortherstel te doen. Op de Molenbeek komen

echter nog verschillende vismigratieknelpunten voor, onder andere aan de molen in Abdij van 't Park in Leuven, en de Ruisbroekmolen en de Papiermolen in Bierbeek (actie [4B E 0355](#)). Voor de vismigratieknelpunten aan deze drie molens startte de provincie Vlaams-Brabant in 2022 de ontwerpopdracht op. Deze ontwerpen worden in 2023 afgerond en zullen de volgende jaren uitgevoerd worden. Voor het vismigratieknelpunt aan de Papiermolen werd de omgevingsvergunning al bekomen.

Daarnaast bekijkt de provincie Vlaams-Brabant ook wat de mogelijkheden zijn voor structuurherstel en extra waterberging langs de Molenbeek en zijlopen (actie [4B E 0355](#)). Binnen dezelfde opdracht als die van de vismigratieknelpunten, werden in 2022 ook de ontwerpstudies opgestart voor gecontroleerde waterbuffering en structuurherstel langs de Molenbeek en de Ruisseau aux Etangs Hendrickx tussen de Hoegaardsestraat en de Meerdaalboslaan in Leuven, en voor structuurherstel op de Bierbeek afwaarts het centrum van Bierbeek. Voor het eerste gebied is het ontwerp klaar.

↻ Masterplan omgeving Ruelenspark

Stad Leuven maakte een masterplan op voor de ruime omgeving van het Ruelenspark. Dit masterplan beschrijft hoe het gebied naar de toekomst toe verder moet evolueren. In het masterplan komt meer plaats voor groen en water, woningen en wandel- en fietspaden. Specifiek voor water is het de bedoeling dat de Molenbeek hier meer ruimte krijgt. Naast de huidige loop van de beek komt een nieuwe bedding die door het park meandert. De Molenbeek wordt ook meer zichtbaar gemaakt in het park, met groene oevers waarvan een deel kan overstromen (actie [4B E 0355](#)).

De gemeenteraad van stad Leuven keurde het masterplan goed in mei 2022. Daarna werd gestart met de opmaak van het [ruimtelijk uitvoeringsplan \(RUP\)](#). Na een openbaar onderzoek van mei tot juli 2024, stelde de gemeenteraad het RUP definitief vast op 18 november 2024. Het RUP is gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad op 17 januari 2025. Het trad in werking op 1 februari 2025.

↻ Ontharden en vergroenen in de Spaanse Kroon

De stad Leuven is projectcoördinator van het [Europese LIFE-project PACT](#). Het project is een samenwerking tussen verschillende Leuvense en buitenlandse partners. Het wil de stad leefbaarder en veiliger maken en beter beschermen tegen de gevolgen van de klimaatverandering. Daarom wordt ingezet op klimaatadaptieve acties via natuurgebaseerde oplossingen. Een van de projectlocaties in Leuven is de wijk [Spaanse](#)

Kroon. Deze wijk werd in het hemelwaterplan van Leuven aangeduid als een wijk met veel potenties, en dit zowel op het publiek domein (brede straten, veel verharding) als op het private domein (grote tuinen en veel opritten). Samen met de bewoners bekeek de stad hier hoe straten, stoepen, opritten en tuinen konden onthard worden en vergroend. Via een intensief participatieproces werden de inwoners hier actief bij betrokken. De effectieve werken zijn gestart begin 2024. In sommige straten werd eenrichtingsverkeer ingesteld, waardoor er ruimte vrijkwam voor ontharding en vergroening. Er werden groenvakken aangelegd, klimaatbestendige bomen en regenwateropvang. Parkeerplaatsen werden waterdoorlatend gemaakt. De bewoners zelf werden ondersteund bij het nemen van klimaatvriendelijke acties in hun tuinen, onder andere via persoonlijk tuinadvies van tuinrangers, samenaankoopacties, premies,

Er werd ondertussen al 4000m² onthard (groenvak of wadi) en 2500m³ werd heraangelegd met waterdoorlatende verharding. In principe wordt al het water op het publieke domein geleid naar de wadi's of waterdoorlatende parkeerplaatsen.

Ontharding in de wijk Spaanse Kroon in Leuven (© Stad Leuven)

➡ Erosiebestrijding in het bekken van de Molenbeek

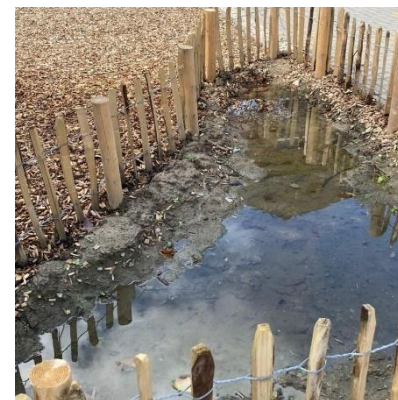
Het bekken van de Molenbeek is een zeer sterk hellend gebied in het zuiden van de Leemstreek. Erosie vormt hier dan ook een belangrijk knelpunt. De gemeenten hier hebben alleen een goedgekeurd erosiebestrijdingsplan, en werken samen met de provincie Vlaams-Brabant als erosiecoördinator. In Oud-Heverlee zijn momenteel enkele werken in uitvoering (actie [8B A 0119](#)). Aan de Konijnenhoek worden een houthakseldam en twee buffergrachten aangelegd. Ter hoogte van de Bergenstraat worden een zandvang (135 m²)

met bufferende dam, een bufferbekken (940m²) met bufferende aarden dam, een grasstrook en graszone en een toegangsweg aangelegd.

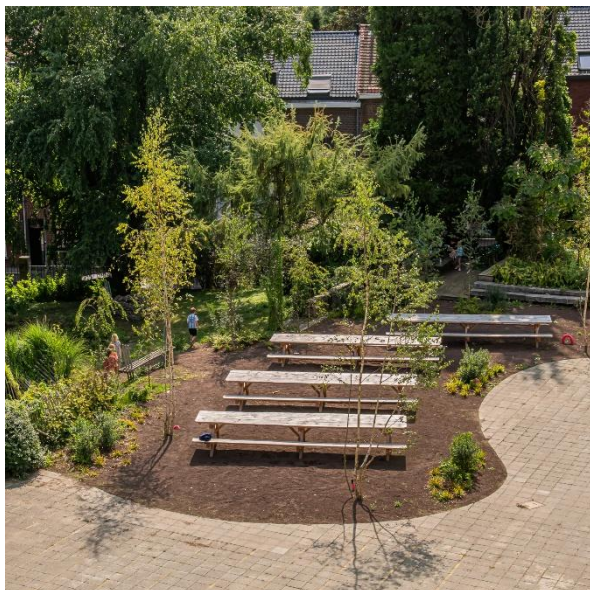
Heuvel, flank, vallei- Spelen hoort er bij: groenblauwe speelplaatsen

Strategisch project WALDEN, de provincie Vlaams-Brabant en Regionaal Landschap Dijleland ondersteunden de Leuvense scholen de Wijnpers, het Heilig Hartinstituut Heverlee en het Redingenhof bij het ontharden en groenblauw inrichten van hun speelplaatsen. De 3 scholen braken samen 3000 m² stenen uit om vervolgens hemelwater te laten infiltreren, vertraagd af te voeren of te benutten. Extra bomen, struiken en vaste planten verhogen de natuurwaarde. Elke school vereist een andere aanpak omdat ze op een andere plaats in het landschap ligt: op de heuvel, op de flank of in de vallei. Het project bekijkt hoe je de waterhuishouding op deze verschillende locaties aanpakt. Een belangrijk leerproces! Dit initiatief kadert binnen een programma van het Departement Omgeving (DOMG) dat deel uitmaakt van de Blue Deal waarmee Vlaanderen de strijd tegen droogte en waterschaarste aangaat. Dit project kadert ook binnen Natuur op School (provincie Vlaams-Brabant) en Groenplaats (stad Leuven).

Ontharding kleuterspeelplaats Heilig Hart (links) en nieuw aangelegde WADI in werking (rechts) (© Heilig Hart Heverlee)

In het Heilig Hart Instituut werd in 2023 de speelplaats van de kleuters aangepakt, en in 2024 die van de oudste kleuters en de lagere school. In het najaar werden inheemse bomen en struiken aangeplant om het speellandschap te versterken.

In de Wijnpers (deelgebied Voer) hebben de richtingen Natuur- en Groentechnieken de campus aangepakt. Het ontharden van enkele paden en een deel van de grote speelplaats zorgt voor meer infiltratie en 260 m² minder verharding. In het najaar van 2024 werd er verder aan gewerkt om meer bomen en struiken te planten. Daarnaast pakten de leerlingen bestaande vijvertjes aan met meer aandacht voor natuurlijke buffering en biodiversiteit.

Een deel van de speelplaats van De Wijnpers werd onthard zodat het water gemakkelijker kan infiltreren (© Provincie Vlaams-Brabant)

En ook in het Redingenhof (deelgebied Dijle van Leuven tot Werchter) werd de speelplaats onthard en werd een wadi aangelegd.

De frissere grote speelplaats van het Redingenhof in Leuven (© Provincie Vlaams-Brabant)

Zenne ten zuiden van BHG

DE TOESTAND DIE WE WILLEN BEREIKEN

waterkwaliteit

De Zenne ten zuiden van BHG is een aandachtsgebied klasse 4. Het gebied heeft de goede ecologische toestand bereikt in 2033 (of erna van zodra natuurlijk herstel heeft plaatsgevonden).

wateroverlast

Het afstroomgebied van de Zenne opwaarts het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is een zeer overstromingsgevoelige regio. Het was één van de ergst getroffen gebieden in Vlaanderen tijdens de wateroverlast van november 2010, maar ook daarna trad er regelmatig wateroverlast op. Omdat het een sterk verstedelijkt gebied is, is extra ruimte voor water vinden hier niet evident. Overleg en afstemming met de buurgewesten is hier ook cruciaal.

watertekort

Het afstroomgebied van de Zenne is, mede door het sterk verstedelijkte karakter, zeer gevoelig voor droogte.

waterbeleving

De Zenne ligt ten zuiden van Brussel op vele plaatsen een beetje verstopt in zijn omgeving. Via allerlei initiatieven wordt hier de laatste jaren getracht de mensen terug dichterbij de Zenne te krijgen. Het strategisch project Zennevallei en het regionaal landschap Pajottenland en Zennevallei werken al verschillende jaren aan het Zennepad, een wandelpad langs de Zenne. Via de Zenneterrassen in Halle wil de Vlaamse Milieumaatschappij de mensen ook opnieuw tot bij de Zenne brengen.

Afhankelijk van de kansen die zich voordoen, wordt dit ook in de toekomst verder uitgebouwd.

Meer info: bekkenspecifiek deel Dijle-Zennebekken

SAMEN WERKEN WE AAN WATER

Voor de Zenne ten zuiden van Brussel brengt het strategisch project Zennevallei de verschillende partners bij elkaar. Samen zoeken zij al verschillende jaren naar opportuniteiten en win-wins om de blauwgroene dooradering in het gebied te versterken.

De Zenne stroomt door drie verschillende gewesten. Interregionaal overleg en afstemming is hier dan ook cruciaal. Op regelmatige basis wordt dan ook het GOW Zenne georganiseerd, waarbij Waalse, Vlaamse en Brusselse partners samen het afstroomgebied van de Zenne onder de loep nemen en afspraken maken.

Meer info: bekkenwebsite Dijle-Zennebekken en bekkenspecifiek deel Dijle-Zennebekken

HET ENGAGEMENT VAN DE PARTNERS

In de Zennebeemden ten zuiden van Brussel zetten verschillende lokale actoren (de provincie Vlaams-Brabant, het regionaal landschap Pajottenland en Zennevallei, de gemeenten Beersel, Sint-Pieters-Leeuw en Drogenbos, Burgerbeweging Ruisbroek droomt en VMM) zich in om meer ruimte te creëren voor de Zenne met een gevarieerd landschap van droge en natte zones en stromend en stilstaand water. In het waterlandschapsproject zal gewerkt worden rond de Lotbeek, de Oude Gracht, de Biezeweidebeek, de Catalasite en de zone rond het kasteel van Beersel. In de omgeving van de Lotbeek in Sint-Pieters-Leeuw en de Biezeweidebeek in Beerstel staan een aantal projecten op stapel die zullen zorgen voor meer buffering en infiltratie van hemelwater. Door de beken te verbreden en te laten hermeanderen, elzenbroekbos in te richten en te ontharden op het openbaar domein komt een aantrekkelijke waterbuffer tot stand. De omgeving van de beken wordt ook recreatief aantrekkelijk gemaakt met aandacht voor water, erfgoed en educatie.

Studiebureau Antea werkte in opdracht van de provincie Vlaams-Brabant en de gemeente Sint-Pieters-Leeuw aan een inrichtingsvisie voor de herprofilering en hermeandering van de Lotbeek en de Oude Gracht, die er parallel aan loopt. In deze visie krijgt de beek een natuurlijke oevervegetatie en wordt ze ontsloten voor buurtbewoners en recreanten. VMM onderzoekt nu de mogelijkheden om extra waterberging te realiseren in de vallei van de Zenne en de Lotbeek. Dit resulteert onder meer in een onderzoek naar de aanleg van een gecontroleerd overstromingsgebied Zennebeemden, wat tevens uitvoering geeft aan het stroomgebiedbeheerplan. Er wordt onderzocht hoe beide visies optimaal op elkaar kunnen afgestemd worden.

De Biezeweidebeek loopt achter de woonwijken Biezeweide, Singel en Diepenbeemd. Door deze beek te herprofilen en te laten hermeanderen wordt meer ruimte voor waterbuffering gecreëerd in dit overstromingsgevoelige gebied. Er wordt ook een wandelpad aangelegd naast de beek. Daarnaast wordt ook een ontharding uitgevoerd van het openbaar domein voor meer bodeminfiltratie en komt er een gescheiden rioleringsstelsel. Nu loost bij hoge debieten immers nog altijd gemengd afvalwater rechtstreeks in de Zenne. Zo wordt dus gewerkt aan een totaalaanpak voor dit gebied: waterkwaliteit, waterbuffering, waterinfiltratie, ecologie en beleving. Het studiebureau Goegebeur- D'Hauwer werkt momenteel het ontwerp uit. De werken aan de beek zijn

gekoppeld aan de rioleringswerken en worden vanaf 2026 uitgevoerd. Een sensibilisatietraject voor de inwoners van de wijk is gestart eind mei 2024, in samenwerking met Join For Water. Op deze manier worden inwoners zo veel mogelijk gestimuleerd om ook maatregelen te nemen op eigen terrein. Voor dit deelproject werken, naast de eerder vermelde partners, ook Aquafin en Farys mee.

Projectgebied Biezeweidebeek (© provincie Vlaams-Brabant)

Ten zuiden van de Catalasite wordt het Zennepad aangelegd door het Catalabos. Twee belevingsplekken langs het bospad werden reeds ingericht via middelen van IGS Zennevallei Hergist. Om het Zennepad te kunnen vervolledigen dienen er 2 Zennebruggen te komen. Het bestek voor het ontwerp van de 2 Zennebruggen ter realisatie van het Zennepad is gegund aan D+A.

Zenneweide

De Zenneweide is een voormalige bedrijvenzone van 3,8 ha groot in Lembeek. Het sluit aan bij het kasteelpark van Lembeek en bij het Malakoffdomein, en ligt vlakbij het centrum van Lembeek. Verschillende instanties (het strategisch project Zennevallei, de provincie Vlaams-Brabant, het regionaal landschap Pajottenland en Zennevallei, stad Halle, de Vlaamse Milieumaatschappij, het Agentschap voor Natuur en Bos, de Vlaamse Waterweg en Plan Boommarker) verenigden hier de krachten om dit industriegebied om te vormen tot een natuurgebied. Het RUP Lembeek-Noord dat deze omzetting vastlegt, werd in de

zomer van 2020 vastgesteld door de provincieraad Vlaams-Brabant. De Vlaamse Milieumaatschappij kocht de oevers (10m -zone) van de Kleine Zenne aan, stad Halle kon met de hulp van de Vlaamse overheid de overige terreinen kopen. Oorspronkelijk was de inrichting van het gebied gepland voor 2021, maar het project liep vertraging op, onder andere door extra bodemonderzoek dat nodig was door de aanwezigheid van asbest. Het ontwerp voor het natuurpark werd opgemaakt en de onthardingswerken werden al uitgevoerd. Zo een 23 303m² werd ondertussen onthard. Hiervoor werden subsidies verkregen van het Departement Omgeving in kader van Proeftuinen Ontharding.

In 2023 kocht de stad Halle met behulp van VSGB-subsidies van ANB nog een aansluitend stuk grond aan. In maart 2023 verkreeg de stad Halle zijn omgevingsvergunning voor hun terreinen. De aanvraag van ontheffing tot ontbossing werd ook reeds goedgekeurd. De Vlaamse Milieumaatschappij zal optreden als bouwheer van zodra ook hun vergunning wordt goedgekeurd.

Inrichtingsplan Zennevallei (© provincie Vlaams-Brabant)

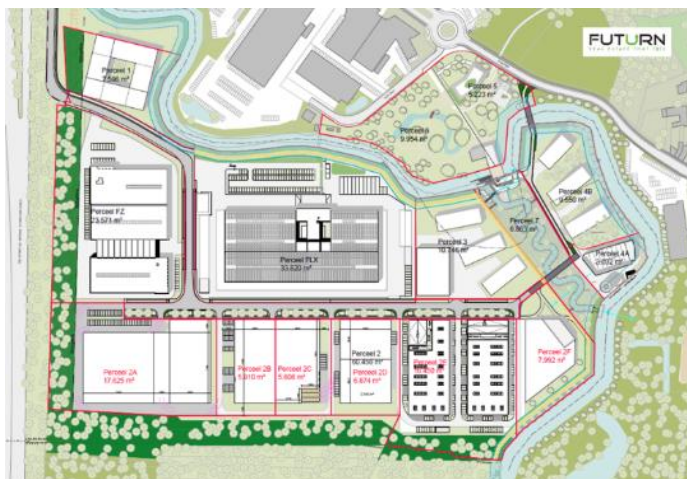
Er wordt extra waterberging voorzien in het gebied door de aanleg van een natuurlijk overstroombare zone in het midden van het park. Zowel de bedding van de Zenne als van de Kleine Zenne worden opgewaardeerd en natuurlijker ingericht zodat ze meer water kunnen bergen en biodiverser worden. De oevers van de Kleine Zenne krijgen ook een nieuw profiel met winterbed (actie [8A E 0429](#)). Het al bestaande bufferbekken in het noordoosten van het gebied wordt natuurlijker vormgegeven, waardoor het beter opgaat in de omgeving. In het gebied zelf worden bloemenweiden, houtkanten, vaste planten en hoogstambomen voorzien om de biodiversiteit te vergroten.

➡ Aanleg overstromingsgebied Groebengracht *Belini*

De aanleg van een overstromingsgebied op de Groebengracht zal de wateroverlast in het centrum van Halle verminderen. De provincie Vlaams-Brabant werkte een ontwerp uit om het gebied Grote Weide in de vallei van de Groebengracht, het gebied opwaarts de Tramstraat, in te richten als gecontroleerd overstromingsgebied ([6 F 0336](#)). Dit ontwerp werd afgerond in september 2023. Hier zal 72000m³ water kunnen geborgen worden. De Groebengracht zal hier opnieuw meanderen. Door deze hermeandering en de aanleg van poelen zal ook de ecologische waarde van het gebied stijgen. Daarnaast is er ook aandacht voor recreatie. Er worden nieuwe wandelpaden aangelegd, en een uitkijktoren en -platformen voorzien. De start van de werken is voorzien in september 2025. Het project is een samenwerking van de provincie Vlaams-Brabant en stad Halle. Deze werken krijgen ook deels Europese steun via het Life Belini project, en Vlaamse subsidies via Levend Water en Groene Randsubsidies van ANB.

➡ Aanpak vismigratieknelpunt Catalasite

Ter hoogte van de voormalige papierfabriek Catala in Drogenbos vormt een stuw met schroef op de Zenne een onoverkomelijke barrière voor vissen. De Vlaamse Milieumaatschappij werkte de plannen uit voor de aanleg van een vistrap hier (actie [8A E 0346](#)). Via een bypass met verschillende trappen zullen vissen dit knelpunt kunnen omzeilen. De vistrap zal bestaan uit 41 trappen van elk 8cm om het totale hoogteverschil van 3,20m te overwinnen. Er zijn 2 rustbekkens voorzien om de migrerende vis wat respijt te gunnen en op één van deze plekken wordt een brug aangelegd om de twee delen van het terrein – gescheiden door de vistrap – met elkaar te verbinden.

De Zenne ter hoogte van Catala

De werken werden al aanbesteed in november 2020. Vooraleer met de uitvoering gestart kon worden, moesten eerst de huidige gebouwen afgebroken worden door de projectontwikkelaar. Het gebied is een brownfield. De afbraakwerken liepen vertraging op door het moeilijk lopende vergunningstraject. Ook de vaststelling van PFAS op het terrein doet de kosten oplopen en zorgt voor vertraging.

In september 2024 kon de ontwikkelaar starten met de wederopbouw van de bedrijfssite. De aanpak van het vismigratieknelpunt volgt.

➡ Vismigratieknelpunt Pacapime

Naast de stuw aan de voormalige Catalasite in Drogenbos, is er op de Zenne opwaarts Brussel nog één ander resterend vismigratieknelpunt, ter hoogte van de kartonfabriek Pacapime in Halle. Een stuwrestant van een voormalige watermolen vormt hier een verval van 1m, en dus een onoverbrugbaar obstakel voor de vissen. Er is hier weinig ruimte langs de Zenne, dus de aanleg van een nevengeul is hier geen optie. Momenteel wordt in de dienstverlenersopdracht van de Vlaamse Milieumaatschappij een oplossing hiervoor uitgewerkt.

Vismigratieknelpunt op de Zenne aan de stuw aan Pacapime (© VMM)

➡ De Zenneterrassen brengen je dichterbij de Zenne!

De Zenne in Halle ligt vrij diep, waardoor de rivier minder zichtbaar is en het contact van de mensen met de waterloop minder is. Om de bewoners terug in contact te brengen met de Zenne en de beleving van de Zenne te verhogen, legde de Vlaamse Milieumaatschappij in 2021 Zenneterrassen aan ter hoogte van de Leide en van het Albertpark. Eind 2022 startten de werken aan het Zenneterras aan de Eizingen molensite. In 2025 is het de bedoeling om een vierde Zenneterras, deze keer in de Beerselse deelgemeente Lot aan te leggen. Het openbaar onderzoek hiervoor is ondertussen achter de rug, en de Vlaamse Overheid leverde de omgevingsvergunning af.

De Vlaamse Milieumaatschappij wil in Lot aan het Articplein samen met de gemeente Beersel, de provincie Vlaams-Brabant en het intergemeentelijk samenwerkingsverband (IGS) 'Zennevallei hergist' het stadscentrum van Lot opnieuw verbinden met het water. Via een trappenstructuur zal men hier naar de Zenne kunnen afdalen, waar ruimte is voor een beleevingsplek aan het water. In beide richtingen kan men over het water uitkijken. Een overdekte luifel over het plein, in de vorm van een 'ruggengraat', biedt beschutting voor fietsers of wandelaars.

Ontwerp voor het Zenneterras in Lot (© VMM)

🔄 Watergevoelig Open Ruimte Gebieden (WORG) Beersel

Het [signaalgebied Lot-Huizingen](#) in Beersel werd op 19 juli 2024 definitief aangeduid als WORG (Watergevoelig Openruimtegebied) door de Vlaamse Regering. Het besluit werd op 4 september gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad. Eigenaars krijgen vanaf dan twee jaar de tijd om een eventuele planschadevergoeding aan te vragen.

Molenbeek-Hallerbosbeken

DE TOESTAND DIE WE WILLEN BEREIKEN

De Molenbeek-Hallerbosbeken is een aandachtsgebied klasse 4. Het gebied heeft de goede ecologische toestand bereikt in 2033 (of erna van zodra natuurlijk herstel heeft plaatsgevonden). Zij krijgen dezelfde prioritering als het Vlaamse Waterlichaam waar ze in uitmonden, namelijk de Zenne opwaarts Brussel. De Molenbeek en de Hallerbosbeken op zich hebben wel een betere ecologische kwaliteit dan de Zenne. Zeker de Hallerbosbeken zijn ecologisch zeer waardevol, en herbergen een aantal Europees beschermde vissoorten.

De vallei van de Molenbeek is een diep ingesneden vallei, met steile valleiranden. Dit maakt het zeer gevoelig voor overstromingen, zeker voor pluviale overstromingen.

Ook in dit gebied is het effect van droogte merkbaar. Omwille van de grote oppervlakte bos valt de impact in verhouding mee.

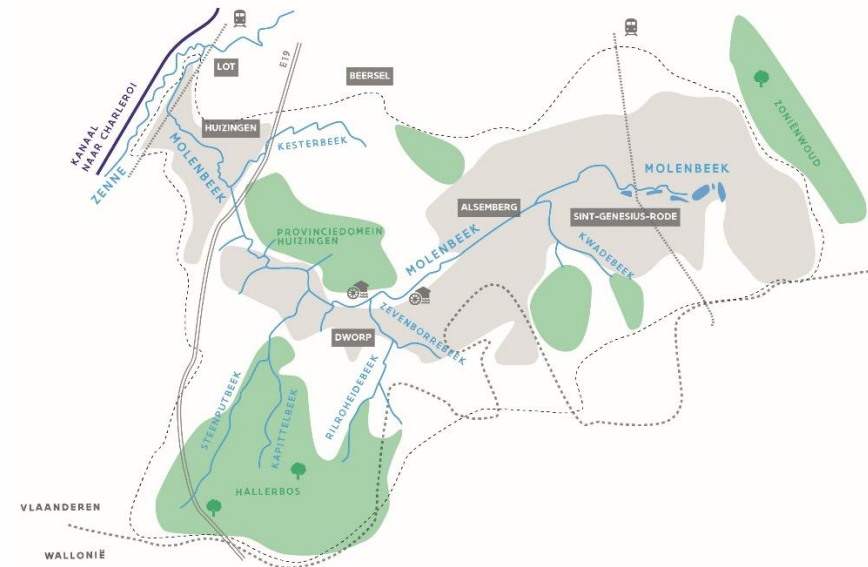
Bij de projecten die de voorbije jaren uitgevoerd werden in kader van de lopende landinrichtingsprojecten, was er steeds veel aandacht voor waterbeleving. Ook in de nog uit te voeren projecten is dit zo.

 Meer info: bekkenspecifiek deel Dijle-Zennebekken

SAMEN WERKEN WE AAN WATER

De Vlaamse Landmaatschappij brengt in kader van landinrichting Land van Teirlinck de verschillende partners samen in de gemeenten Beersel, Sint-Genesius-Rode en Linkebeek. Het bekkensecretariaat startte in 2008 het integraal project voor de Hallerbosbeken op. Vele maatregelen konden opgenomen worden in het landinrichtingsproject Kapittelbeek van de Vlaamse Landmaatschappij.

 Meer info: bekkenwebsite Dijle-Zennebekken en bekkenspecifiek deel Dijle-Zennebekken

HET ENGAGEMENT VAN DE PARTNERS

Landinrichting Molenbeekvallei

In kader van het [landinrichtingsplan Molenbeekvallei](#) (landinrichting Vlaamse Rand) werden eerder al de projecten Alsebergse Beemd en Destelheide uitgevoerd.

Toekomstbeeld van de Gevaertvijver (© VLM)

Het volgende deelproject op het programma is de heraanleg van de Gevaertvijver in Sint-Genesius-Rode. Deze vijver werd in 2021 aangekocht door de Vlaamse Landmaatschappij (VLM). In 2023 werd de vijver drooggezet om het slib te laten drogen. In september 2024 startten de eigenlijke inrichtingswerken. Deze herinrichting heeft drie grote doelen. Een eerste is de toegankelijkheid van het gebied verbeteren door de aanleg van wandelpaden. Deze paden maken deel uit van het Molenbeekpad, dat loopt tussen de bron en de monding van de Molenbeek. Verder zal de vijver ook dienen als waterberging voor de Molenbeek, om zo overstromingen beter te beheersen en de waterhuishouding in de omgeving te reguleren. Tenslotte zorgen de werken ook voor een ecologische verbetering van de Molenbeek. De Molenbeek wordt gescheiden van de vijver en er wordt een vistrap aangelegd. Daarnaast wordt ook de waterkwaliteit van de vijver verbeterd door het slib te

verwijderen en zones met flauwe oevers te maken. Hierdoor zal een diversere plantengroei mogelijk zijn. Het project krijgt Europese subsidies vanuit het Life-project Belini, en Vlaamse middelen vanuit landinrichting en het Vlaams Klimaatadaptatieplan. Daarnaast dragen ook de provincie Vlaams-Brabant en de gemeente Sint-Genesius-Rode bij aan het project.

Luchtbeeld van de werken aan de Gevaertvijver (© Tom De Bie)

Een ander project dat op de planning staat, is de herinrichting van de Siepvijver. Deze vijver, gelegen tussen Bierenberg en het Visserspad in Sint-Genesius-Rode, maakte tot voor enkele jaren deel uit van de voormalige campussite van de VUB-ULB. De VLM kon deze vijver begin 2020 definitief onteigenen. Tussen 2023 en 2024 werden de technische plannen opgemaakt voor de herinrichting. Bedoeling is ook hier extra waterberging te creëren voor de Molenbeek en de ecologische waarde van de vijver te verhogen. In 2025 wordt de omgevingsvergunning voor dit project aangevraagd, zodat de werken in 2026 zullen kunnen uitgevoerd worden.

Toekomstbeeld van de Siepvijver (© VLM)

Op het provinciaal domein in Huizingen tenslotte zal onder andere het overwelfde deel van de Molenbeek opnieuw opgelegd worden. Hierdoor creëert men naast een ecologische meerwaarde ook extra buffercapaciteit bij wateroverlast en mogelijkheden voor waterrecreatie.

➡ Openleggen van de Kwadebeek in Sint-Genesius-Rode

De dorpskern van Sint-Genesius-Rode krijgt regelmatig te maken met wateroverlast. Om dit tegen te gaan, legde de gemeente Sint-Genesius-Rode in 2024 in kader van het landinrichtingsproject Molenbeekvallei al een deel van de Kwadebeek open samen met de Vlaamse Landmaatschappij, het Departement Omgeving en OVAM. De gemeente wil nu bekijken of er in de toekomst nog meer mogelijkheden zijn om de Kwadebeek open te leggen en te laten meanderen. Dit is immers een hele uitdaging in het dichtbebouwde dorpscentrum. De gemeente kreeg hiervoor een subsidie vanuit de oproep Levend Water van de Vlaamse Milieumaatschappij.

➡ Een levendige Molenbeek in de Vanderveldelaan

Het project 'Een levendige Molenbeek in de Vanderveldenlaan' situeert zich ter hoogte van de Vanderveldenlaan in Alseberg, deelgemeente van Beersel, waar de Molenbeek overwelfd is over een lengte van 400 m. Een overwelfing van meer dan 100 m lengte vormt een vismigratieknelpunt. Aangezien de Molenbeek een ecologisch zeer belangrijke zijloop

is van de Zenne, is het van prioritair belang om de vismigratieknelpunten hier weg te werken. De Molenbeek is nu onzichtbaar voor de buurtbewoners, terwijl deze waterloop een erg positieve invloed kan hebben op de leefomgeving in de Vanderveldenlaan. Een plekje aan het water zorgt voor ontspanning, beleving én verkoeling. Het ontwerp van 2016 zal bijgewerkt worden om een meer ambitieuze heraanleg na openlegging van de Molenbeek na te streven. Met meer aandacht voor de oeverzones, structuurkwaliteit en ingroening, rekening houdende met de lokale omstandigheden en de beperkte ruimte die ter beschikking is door de bestaande functies. Dit project gaat bovendien gepaard met de aanleg van een gescheiden rioleringsstelsel, wat een positieve impact zal hebben op de waterkwaliteit, en de herinrichting van de straat. Dit project kreeg subsidies vanuit de oproep Levend Water van de Vlaamse Milieumaatschappij.

➡ Vismigratieknelpunten Molenbeek en Hallerbosbeken

Op de Molenbeek komen veel molens voor, en deze vormen vismigratieknelpunten (actie [4B E 0357](#)). In opdracht van de Vlaamse Landmaatschappij werd een studie uitgevoerd om oplossingen voor te stellen voor deze knelpunten. Uit de studie bleek dat voor twee knelpunten, namelijk de Herisemmolen en de Steenputmolen, geen haalbare oplossing mogelijk is. Het vismigratieknelpunt op de Molenbeek aan de monding van de Zevenborrebeek (Molen Denayer), werd ondertussen aangepakt door de provincie Vlaams-Brabant. Hierdoor zijn de twee takken van de Hallerbosbeken, namelijk de Kapittelbeek-Steenputbeek enerzijds en de Rilroheidebeek-Zevenborrebeek anderzijds, opnieuw met elkaar verbonden. De Hallerbosbeken bevatten een zeer waardevolle vispopulatie, dus de verbinding tussen deze twee takken en de verdere verbinding via de Molenbeek naar de Zenne toe is cruciaal.

Voor de vismigratieknelpunten op de Zevenborrebeek zelf is het ontwerp klaar. De vergunningsaanvraag is gepland voor 2025.

➡ Uitbreiding wachtbekken Elsemheide

Opwaarts de Elsemheidelaan in Beersel, vlakbij de grens met Sint-Genesius-Rode, legde de provincie Vlaams-Brabant in 1985 een wachtbekken aan langs de Molenbeek. De provincie wil dit wachtbekken nu uitbreiden om zo de waterberging hier te optimaliseren (actie [6 F 0335](#)). In 2022 werden de ontwerpplannen hiervoor opgemaakt. Om het wachtbekken te optimaliseren zal de uitlaatconstructie worden vernieuwd, de zandvang wordt heringericht, de dijk wordt verhoogd en de beek zal men opnieuw laten meanderen. Bij

deze optimalisatie worden ook de vismigratieknelpunten aan de uitlaatconstructie en de zandvang aangepakt. De procedure om de omgevingsvergunning te krijgen loopt. Als de vergunning verleend is, kan de aanbestedingsprocedure opgestart worden.

Dit project is mee opgenomen in het landinrichtingsplan Molenbeekvallei van de Vlaamse Landmaatschappij.

➡ Afstroom van sediment beperken in de Molenbeekvallei

De Molenbeekvallei is sterk ingesneden. Dit uitgesproken reliëf in combinatie met de leembodems maakt deze regio heel erosiegevoelig. De gemeenten zetten hier dan ook, samen met de erosiecoördinator van de provincie Vlaams-Brabant, sterk in op erosiebestrijding (actie [8B A 0120](#)). In de gemeente Beersel worden momenteel een buffergracht en houthakseldam aangelegd ter hoogte van de Hoogkouter in Dworp. Er zijn nog afgewerkte ontwerpen voor drie andere erosiepoelen in de gemeente. De aanleg hiervan volgt binnenkort.

Erosiepoel aan de rand van de akker thv de Krechtenbroeklaan in Sint-Genesius-Rode (© provincie Vlaams-Brabant)

Om water- en modderoverlast tegen te gaan, heeft gemeente Sint-Genesius-Rode in 2024 een erosiepoel met aarden dam aangelegd op de rand van een akker ter hoogte van de Krechtenbroeklaan en Seringenlaan. Het landbouwperceel dat de overlast grotendeels veroorzaakt is erg erosiegevoelig. Meermaals zorgde het afstromend water voor erosiegeulen op de akker.

Bij hevige regenval liepen water en modder van de akker via een grachtje tussen de tuinen van woningen in de Krechtenbroeklaan naar de Bevrijdingslaan. Hierdoor was er schade aan privé-eigendommen in de Krechtenbroeklaan, Seringenlaan en Openluchtlaan. Ook kwamen water en modder in de riolen terecht, die zo onder druk kwamen te staan. De erosiepoel zorgt er voor dat dit in de toekomst vermeden wordt.

Neerpedebeek-Kleine Maalbeek

DE TOESTAND DIE WE WILLEN BEREIKEN

waterkwaliteit

De Neerpedebeek-Kleine Maalbeek is een aandachtsgebied klasse 5. Het gebied heeft de goede ecologische toestand niet bereikt in 2033, maar er is wel potentieel voor een sterke vooruitgang (dankzij win-wins met andere waterdoelstellingen, aanwezigheid lokale waardevolle OWLn)

Meer info: bekkenwebsite Dijle-Zennebekken en bekkenspecifiek deel Dijle-Zennebekken

HET ENGAGEMENT VAN DE PARTNERS

➡ **Structuurherstel en verhogen van de waterbergingscapaciteit in de vallei van de**

Molenbeek in Dilbeek

Belini

Ter hoogte van Hunderenveld, afwaarts de Koning Albertlaan in Dilbeek, zal de provincie Vlaams-Brabant een nieuwe, open loop aanleggen voor de Molenbeek. Hierdoor zal de waterafvoer vertraagd worden en zal het overstromingsrisico verlagen in de woonwijk afwaarts ([8A_E_0348](#)). De Molenbeek passeert hier onder de verkeerswisselaar van Groot-Bijgaarden. Hiervoor zal de bestaande koker moeten gereinigd worden. Dit project zat een tijdje vast omdat de nodige gronden niet konden verworven worden, maar dat lijkt nu wel in orde te komen. Het ontwerp werd afgerond in september 2023. Er is een MER-ontheffing nodig. Dit dossier werd in februari 2024 ingediend. Na een initiële afkeuring werd het herwerkt en opnieuw ingediend in september 2024. Eind 2024 werd deze dan goedgekeurd. Nu wordt de omgevingsvergunning aangevraagd. Bedoeling is om voor de zomer de aanbesteding te doen, zodat in het najaar van 2025 met de effectieve werken kan begonnen worden. Dit project krijgt ook Europese steun via het Life Belini project, en subsidies via de oproep Levend Water.

Kanalen

DE TOESTAND DIE WE WILLEN BEREIKEN

De Kanalen zijn een gebied klasse 6. Ook op langere termijn wordt het moeilijk om de goede ecologische toestand te bereiken in het gebied.

De rol van kanalen bij water overlast is beperkt. Enkel in zeer extreme omstandigheden, zoals bijvoorbeeld november 2010, geven zij zelf rechtstreeks aanleiding tot wateroverlast. Door de nauwe verbondenheid van waterloop en kanaal, zoals bijvoorbeeld in het Zennebekken, bepalen de kanalen wel mee de waterstanden in de waterlopen en dus ook eventuele overstromingen van daaruit.

Droge periodes leiden ertoe dat de scheepvaart beperkt moet worden of er maatregelen genomen moeten worden om waterverlies bij schuttingen te beperken om scheepvaart mogelijk te houden. De Vlaamse Waterweg zoekt naar mogelijkheden om hier zo efficiënt mogelijk mee om te gaan.

De kanalen in het Dijle-Zennebekken zijn belangrijke plaatsen voor waterbeleving. Ze worden ingeschakeld voor pleziervaart en hun jaagpaden vormen ook drukbereden fietspaden langs het water.

 [Meer info: bekkenspecifiek deel Dijle-Zennebekken](#)

SAMEN WERKEN WE AAN WATER

De kanalen in het Dijle-Zennebekken worden beheerd door De Vlaamse Waterweg. Zij organiseren in kader van bepaalde projecten en plannen overleg met de betrokken instanties, maar er lopen geen integrale projecten specifiek voor de kanalen.

 [Meer info: bekkenwebsite Dijle-Zennebekken en bekkenspecifiek deel Dijle-Zennebekken](#)

HET ENGAGEMENT VAN DE PARTNERS

↻ Herwaardering Kanaal naar Charleroi: nieuwe Bospoortbrug

Het Kanaal naar Charleroi werd aangelegd in het begin van de 19de eeuw. Sindsdien werden verschillende moderniseringën uitgevoerd met de bedoeling steeds grotere schepen door te kunnen laten. In Vlaanderen dateert de laatste grote vernieuwing al van de jaren '30 van vorige eeuw. De Vlaamse Waterweg wil nu, samen met de gemeenten langs het Kanaal, de toegankelijkheid van het kanaal voor schepen verbeteren en de containervaart over water intensiveren. Daarnaast willen ze ook de leefbaarheid langs het kanaal en de mobiliteit verbeteren. Daarom startte De Vlaamse Waterweg een project rond de modernisering van het Kanaal Brussel Charleroi. Een eerste stap hierin is het verhogen van de bruggen langs het kanaal omdat de meeste bruggen te laag zijn om grotere containervaart door te kunnen laten.

In 2022 legde De Vlaamse Waterweg de Misiabrug (voorheen Zuidbrug) aan. Begin 2024 werd gestart met de voorbereidende werken aan een nieuwe Bospoortbrug over het kanaal in Halle. De bestaande Bospoortbrug wordt volledig afgebroken. Op exact dezelfde plaats zal een nieuwe beweegbare brug gebouwd worden met een breedte van 7 meter, exclusief voor voetgangers, fietsers en openbaar vervoer. Sinds de afwerking van de Misiabrug is er immers een alternatieve route voor auto's. De Bospoortbrug dateert van 1954 en was sowieso aan vervanging toe.

Vanaf mei 2024 startten de effectieve infrastructuurwerken op het terrein. Nabijgelegen Baileybrug, die tijdens de werken de verbinding blijft voor voetgangers en fietsers tussen het stationsplein van Halle en het centrum, werd 20m naar het noorden verplaatst om ruimte te maken voor de werken aan de nieuwe brug. De werken aan de nieuwe brug zijn gestart in augustus 2024. Tegen september 2026 zou het project rond de Bospoortbrug af moeten zijn.

Verplaatsing van de Baileybrug in Halle (© De Vlaamse Waterweg)

↻ Opwaarderingsplan Kanaal naar Charleroi: Vernieuwing linkeroever in Sint-Pieters-Leeuw

In 2024 voerde De Vlaamse Waterweg vernieuwingswerken uit aan ongeveer 90m linkeroever van het Kanaal naar Charleroi in Sint-Pieters-Leeuw, gelegen tussen de oevermuur van de Molens van Ruisbroek en de voetgangersbrug aan de Vaartstraat. In 2012 werd reeds een eerste fase van vernieuwing uitgevoerd, waarbij een lengte van 200 meter aan linkeroever nabij de Molens van Ruisbroek werd aangepakt en het kanaal werd verbreed. In maart 2025 diende De Vlaamse Waterweg een omgevingsvergunningsaanvraag in voor een volgende fase, de vernieuwing van 110m oever ten zuiden van de voetgangersbrug aan de Vaartstraat in Ruisbroek.

De geplande werken omvatten de bouw van een nieuwe oeverwand, die 7m meer landinwaarts zal geplaatst worden. Het huidige jaagpad wordt opgebroken om plaats te maken voor deze verbreding. Een nieuw jaagpad wordt meer landinwaarts aangelegd. Er

zullen ook parkeerplaatsen aangelegd worden ter hoogte van de voetgangersbrug om parkeren op het openbaar domein langs het jaagpad te vermijden.

De werken kaderen in de modernisering van het Kanaal naar Charleroi, waarmee de Vlaamse Waterweg het kanaal nog meer geschikt wil maken voor een efficiënte binnenvaart. Op termijn zou het kanaal zo opgewaardeerd worden naar een volwaardig klasse IV-kanaal, geschikt voor schepen tot 1350 ton.

DIJLE-ZENNEBEKKEN